

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Podpora rozvoje měst a obcí v programovacím období Evropské unie 2014 - 2020

Diplomová práce

Studijní program: N6202 – Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T086 – Regionální studia

Autor práce: **Bc. David Axmann**

Vedoucí práce: Ing. Jana Šimanová, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. David Axmann**
Osobní číslo: **E13000305**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální studia**
Název tématu: **Podpora rozvoje měst a obcí v programovacím období Evropské unie 2014 - 2020**
Zadávající katedra: **Katedra ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Stanovení cílů a formulace výzkumných předpokladů
2. Plánování a implementace evropské regionální politiky v ČR
3. Komparace dotačních možností pro rozvoj měst a obcí v rámci jednotlivých programovacích období
4. Analýza dotačních možností pro realizaci rozvojového plánu vybraného města/obce v programovacím období 2014 - 20
5. Formulace závěrů a ověření výzkumných předpokladů

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **65 normostran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. Teorie regionálního rozvoje. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.

KÖNIG, Petr. Rozpočet a politiky Evropské unie. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9.

Dodatek k národnímu strategickému plánu Leader 2014 [online]. Národní síť místních akčních skupin ČR, 2012 [cit. 2015-10-14]. Dostupné z:

<http://nmascr.cz/content/uploads/2012/07/2012.pdf>.

Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020 [online]. Strukturální fondy, 2014 [cit. 2015-10-14]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf.

Elektronická databáze ProQuest (knihovna.tul.cz).

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Šimanová, Ph.D.

Katedra ekonomie

Konzultant diplomové práce:

Ing. Ivana Štiková

Ekonomka obce Jedlí

Datum zadání diplomové práce:

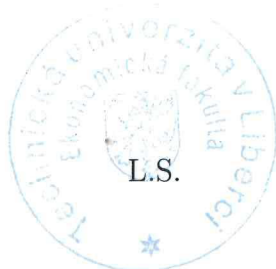
30. října 2015

Termín odevzdání diplomové práce:

31. května 2017

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. října 2015

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Mé poděkování patří všem, kteří se podíleli na přípravě této diplomové práce a to zejména paní Ing. Janě Šimanové, Ph.D. za ochotu, důvěru a cenné rady. Dále také rodičům a blízkým, za jejich neustálou podporu poskytovanou během celého studia.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá komparací mezi dvěma programovacími obdobími z pohledu obcí o rozsahu 500 - 2000 obyvatel a jejich čerpání finanční podpory z fondů Evropské unie. V rámci diplomové práce jsou ověřovány výzkumné předpoklady týkající se aktuálních změn v programovacím období 2014 - 2020 oproti programovacímu období 2007 – 2013, a to jak v operačních, které rozvoj venkovského prostoru, tak i změn v rámci integrovaných nástrojů rozvoje území, konkrétně principu komunitně vedeného rozvoje (iniciativa Leader).

V úvodu diplomové práce jsou uvedeny informace o Evropské unii a její Regionální politice. Dále v teoretické části jsou uvedeny operační programy určené pro ČR z jednotlivých porovnávaných období.

Praktická část se zabývá vybranými operačními programy, ze kterých mohou obce čerpat finanční podporu na své projekty. Další částí je porovnání implementací a alokací vybraných operačních programů. V poslední praktické části jsou porovnány dva projekty z různých programovacích období ve vybrané obci a určeny rozdíly v podání žádosti o dotaci.

V závěru práce jsou shrnuty rozdíly a zhodnoceny výsledky podmínek pro čerpání podpory z Evropské unie.

Klíčová slova

Alokace, Evropská unie, Fondy, Obce, Operační programy.

Annotation

This thesis deals with the comparison between the two programming periods from the perspective of the municipalities within the range of 500 - 2000 inhabitants which draws out financial support from European Union funds. The thesis is verified by research assumptions regarding the current changes in the programming period 2014 - 2020 compared to the programming period 2007 - 2013, both operating by the development of rural areas, as well as changes in the context of integrated area development, in particular the principle of community maintained development (Leader).

The beginning of the thesis provides information on the European Union and its regional policy. Furthermore, the theoretical section provides the operational programs for the Czech Republic from different time periods being compared.

The practical part deals with selected operational programs, from which municipalities can draw out financial support for their projects. Another part is to compare the implementation and allocation of selected operational programs.

In the last practical part two projects are compared from different programming period in the selected commune and identified differences in applying for a grant. The conclusion summarizes the differences and evaluated results of conditions for drawing support from the European Union.

Key Words

Allocation, European Union, Funds, Municipalities, Operational Programs.

Obsah

Seznam obrázků.....	10
Seznam tabulek.....	11
Seznam zkratk.....	12
Úvod.....	14
1. Evropská unie a regionální politika.....	16
1.1 Historie EU.....	16
1.2 Regionální politika Evropské unie.....	19
1.2.1 Subjekty regionální politiky EU.....	20
1.2.2 Principy regionální politiky EU.....	21
1.2.3 Nástroje regionální politiky EU.....	23
1.2.4 Instituce regionální politiky EU.....	25
1.3 Financování regionální politiky z fondů Evropské unie.....	26
2. Programovací období 2007 – 2013.....	30
2.1 Lisabonská strategie.....	30
2.2 Cíle stanovené pro období 2007 – 2013.....	31
2.2.1 Konvergence.....	31
2.2.2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	32
2.2.3 Evropská územní spolupráce.....	32
2.3 Dokumenty programovacího období 2007 - 2013.....	33
2.3.1 Strategické obecné zásady společenství (SOZS).....	33
2.3.2 Národní rozvojový plán 2007 – 2013 (NRP).....	33
2.3.3 Národní strategický referenční rámec (NSRR).....	33
2.4 Operační programy v ČR v období 2007 – 2013.....	34
3. Programovací období 2014 – 2020.....	36
3.1 Strategie Evropa 2020.....	36
3.2 Cíle stanovené pro období 2014 – 2020.....	38
3.2.1 Investice pro růst a zaměstnanost.....	39
3.2.2 Evropská územní spolupráce.....	39
3.3 Dokumenty programovacího období 2014 - 2020.....	40
3.3.1 Národní rozvojové priority 2014 – 2020 (NRP).....	40
3.3.2 Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020.....	40
3.4 Operační programy v ČR v období 2014 – 2020.....	42

4. Praktická část – rešerše a komparativní analýza programovacích období	43
4.1 Rešerše a analýza dotačních programů pro obce v programovacím období 2007 – 2013	43
4.1.1 Program rozvoje venkova (PRV)	43
4.1.2 Regionální operační programy (ROP)	46
4.1.3 Integrovaný operační program (IOP)	49
4.1.4 Operační program Životní prostředí (OP ŽP).....	50
4.2 Rešerše a analýza dotačních programů pro obce v programovacím období v programovacím období 2014 – 2020	54
4.2.1 Program rozvoje venkova (PRV)	54
4.2.2 Integrovaný regionální operační program (IROP).....	58
4.2.3 Operační program Životní prostředí (OP ŽP).....	62
4.3 Změny v implementaci regionální podpory z ESIF v programovacím období 2014 – 2020	67
4.3.1 Místní akční skupina (MAS)	69
4.3.2 Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)	72
5. Vyhodnocení komparativní analýzy programovacích období 2007 – 2013 a 2014 - 2020	75
5.1 Změny v implementaci podpory z ESIF	75
5.2 Alokace z ESIF v rámci operačních programů	79
6. Případová studie – vybrané projekty obce.....	81
6.1 Změny vybraných projektů OP ŽP	82
Závěr	84
Seznam použité literatury	88
Seznam příloh	93

Seznam obrázků

Obrázek 1: Členské státy Evropské unie	16
Obrázek 2: Regiony NUTS II ČR	21
Obrázek 3: Pozice států vůči rozpočtu EU (2013)	28
Obrázek 4: Vývoj čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU (2004 – 2014).....	29
Obrázek 5: Srovnání regionů soudržnosti (NUTS2) v HDP/ obyv. (2007)	31
Obrázek 6: Srovnání regionů soudržnosti (NUTS2) v HDP/ obyv. (2014)	39
Obrázek 7: Národní síť místních akčních skupin ČR.....	70
Obrázek 8: Území integrovaných strategií ITI a IPRÚ v PO 2014 - 2020.....	72

Seznam tabulek

Tabulka 1: Operační programy v ČR v období 2007 - 2013	34
Tabulka 2: Operační programy v ČR v období 2014 - 2020	42
Tabulka 3: Alokace pro obce z PRV 2007 – 2013	46
Tabulka 4: Alokace pro obce z ROP 2007 – 2013	49
Tabulka 5: Alokace pro obce z IOP 2007 – 2013.....	50
Tabulka 6: Alokace pro obce z OP ŽP 2007 – 2013	54
Tabulka 7: Alokace pro obce z PRV 2014 - 2020.....	58
Tabulka 8: Alokace pro obce z IROP 2014 - 2020.....	62
Tabulka 9: Alokace pro obce z OP ŽP 2014 - 2020.....	66
Tabulka 10: Změna alokace Leader a CLLD	73
Tabulka 11: Porovnání alokací operačních programů.....	79
Tabulka 12: Porovnání vybraných projektů obce.....	81

Seznam zkratek

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	Evropský zemědělský orientační a garanční fond
ECB	Evropská centrální banka
EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
EZRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Kohezní fond (Fond soudržnosti)
GDP	Hrubý domácí produkt
HMU	Hospodářská a měnová unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města

IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISKP	Informační systém koncového příjemce
ITI	Integrované územní investice
JEA	Jednotný evropský akt
LEADER	Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NP	Národní park
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní park
NRP	Národní rozvojový plán
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Statistické územní jednotky
OP	Operační programy
PO	Programovací období
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
SOZS	Strategické obecné zásady společenství
SSVV	Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí
SZBP	Společná zahraniční a bezpečnostní politika
TC	Tematické cíle
TUL	Technická univerzita v Liberci
ŽP	Životní prostředí

Úvod

V roce 2014 začal pro členy Evropské unie nový sedmiletý cyklus, ve kterém mohou státy nově čerpat finanční podporu pro rozvoj svých území v souladu s naplňováním cílů evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Tato politika je jednou z nejdůležitějších politik Evropské unie, která významnou část své finanční podpory vynakládá na zaostalejší regiony. Pro Českou republiku, která je členem Evropské unie je to velice významná součást rozvoje, pomocí které se mohou vyrovnávat ekonomické a sociální rozdíly ve vyspělosti se západními státy Evropy, jejich regiony, městy a obcemi.

Cílem této diplomové práce je zhodnocení možností financování projektů z Evropských fondů pro rozvoj obcí s 500 - 2000 obyvateli, a to ve dvou po sobě jdoucích programovacích obdobích 2007 – 2013 a 2014 - 2020 a určit, jak se změnila situace pro výše zmíněné obce. Tyto obce tvoří základní územní jednotky veřejné správy, ve kterých žije více jak pětina obyvatel České republiky a finanční podpora z Evropské unie může významně ovlivnit život jejich obyvatel. Obce se potýkají s mnoha vnějšími a vnitřními vlivy, které negativně ovlivňují rozvoj těchto území a tím vznikají nežádoucí regionální disparity. Projekty, které se realizují s podporou z ESIF, mohou tyto nežádoucí vlivy částečně eliminovat.

Ověřované výzkumné předpoklady v této diplomové práci budou tyto:

- VP1: Oproti programovacímu období 2007 – 2013 došlo v operačních programech programovacího období 2014 – 2020 ke změnám, které výrazně rozšiřují možnosti obcí v oblasti čerpání dotací pro rozvoj území venkovského prostoru.
- VP2: V novém programovacím období došlo ke změnám v principu komunitně vedeného rozvoje (iniciativa Leader), které umožní rozšířit možnosti čerpání prostředků z ESIF za pomoci obyvatel žijících v daném území.

Dílčí cíl 1 – Provést rešerši a komparativní analýzu implementace ROP, IOP, IROP, PRV a OP ŽP v programovacím období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 – vazba na VP1 a VP2.

Dílčí cíl 2 – Provést rešerši a komparativní analýzu alokace finančních prostředků ROP, IOP, IROP, PRV a OP ŽP v programovacím období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 – vazba na VP1.

Dílčí cíl 3 – Provedení případové studie vybraných projektů měst a obcí v programovacím období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 – vazba na VP1 a VP2.

Kapitola 1. se zabývá historickým vývojem evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti a jejím financováním. Dále je ve 2. a 3. kapitole provedena analýza jednotlivých programovacích období s cíli stanovenými Českou republikou v souladu se stanovenými cíli Evropské unie. Pozornost je zde věnována operačním programům, které již představují konkrétní oblasti a sektory, které jsou v rámci ESIF podporovány.

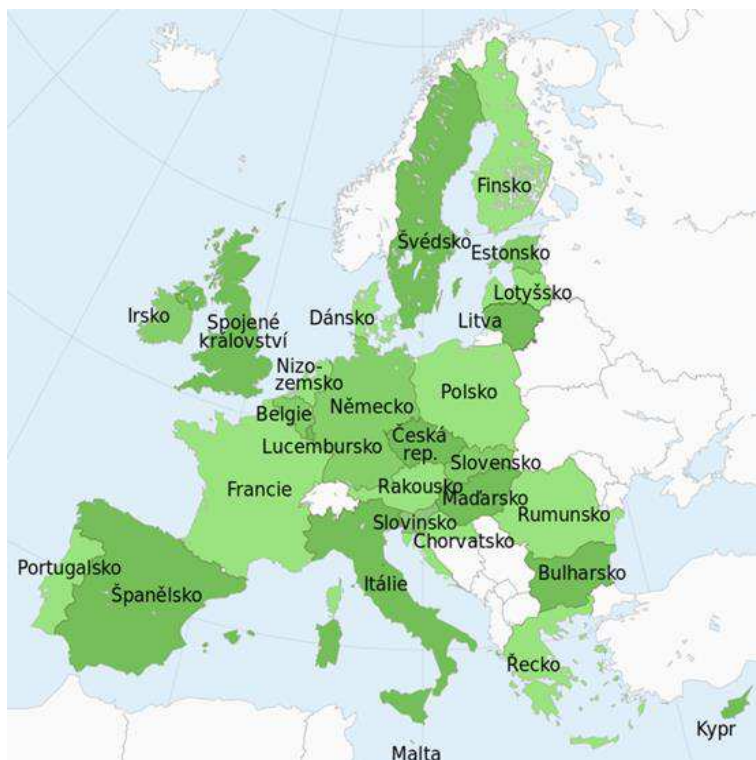
Praktická část diplomové práce, kapitola 4. obsahuje detailnější rešerši a komparativní analýzu dotačních možností obce v rozsahu 500 – 2000 obyvatel z vybraných operačních programů ve srovnávaných programovacích obdobích. Na základě rešerše dotačních možností je v následující kapitole provedena komparativní analýza implementace a alokace finančních prostředků z vybraných operačních programů. Z výsledků analýz budou vyvozeny změny, které výrazně rozšiřují možnosti podpory venkovského prostoru oproti předchozímu programovacímu období. Poslední 5. kapitolou je případová studie, která obecné zjištění demonstruje na příkladu vybraných projektů v konkrétní obci.

Důvodem zvolení tohoto tématu je, že autor diplomové práce z takovéto obce pochází a člen jeho rodiny je starostou obce. Zpracování diplomové práce a její vyhodnocení by mělo přispět k budoucímu rozhodování o rozvoji obce s podporou Evropských strukturálních investičních fondů (dále jen ESIF).

Praktickým přínosem této diplomové práce jsou rozsáhlé analýzy se závěry a doporučeními, ze kterých mohou benefitovat především představitelé měst a obcí, ať již mají či nemají zkušenosti s čerpáním podpory z ESIF.

1. Evropská unie a regionální politika

Evropská unie (EU) je společenství států Evropy, které mezi sebou tvoří ekonomickou a politickou unii. Nyní má unie 28 členů, z nichž 19 je členy eurozóny, ve kterých se platí společnou měnou Euro. Česká republika se stala členem v roce 2004, ale doposud není členem eurozóny.

Obrázek 1: Členské státy Evropské unie
Zdroj: Wikimedia 2013

1.1 Historie EU

Počátek historie EU se datuje do roku 1950, kdy 9. května francouzský ministr zahraničí Robert Schuman zveřejnil deklaraci, ve které navrhl vytvoření jednotné produkce těžby uhlí a výroby oceli. Od této události vznikl základ pro Evropskou unii. Příčiny pro vznik jednotné produkce uhlí a oceli se váží ke dvěma světovým válkám, ve kterých vyvrcholilo především nepřátelství mezi Německem a Francií. Zavedením jednotné produkce a vytvořením tak jednotného trhu těchto komodit, které jsou hlavními komoditami pro

výrobu válečných zbraní, by se eliminovaly případné válečné spory mezi těmito zeměmi a popřípadě v celé Evropě. Členství v organizaci bylo navrženo všem státům Evropy. Snahu o dlouhodobě udržitelný mír v Evropě si Schuman představoval ve vzájemné provázanosti průmyslových trhů členských států i v ostatních oborech hospodářství, tím by se rozšířila integrace natolik, že rozpoutání válečných bojů by přineslo výrazné ekonomické ztráty všech zúčastněných států. Na tomto základě vzniká Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO), které vzniklo v roce 1951 a členskými zeměmi se stala šestice zemí, Francie, Německo, Nizozemsko, Itálie, Belgie a Lucembursko (Schumanova deklaráce, 2015).

Další integrací členských států bylo vytvoření dvou nových organizací, které vznikly v roce 1957 podepsáním tzv. Římských smluv. Jednalo se o Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom), (Boháčková, 2009).

Smyslem EHS byl rozvoj hospodářské spolupráce s cílem vytvořit společný trh a minimalizovat rozdíly mezi hospodářskými politikami členských států, zvyšovat hospodářský a sociální růst, podporovat nejzaostalejší regiony a snižovat rozdíly oproti regionům vyspělým a přispívat ke zlepšování životních podmínek. Nezbytným krokem bylo stanovit činnosti, které pomohou výše vypsáných cílů dosáhnout. Stanovené cíle byly odstranění celních poplatků, odstranění množstevních omezení exportu a importu (zóna volného obchodu), společné podmínky členských států v obchodování s třetími zeměmi (celní unie), volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, jednotné zemědělské politiky, zřízení jednotné dopravní politiky, snížení administrativní zátěže v rámci jednotného evropského trhu, vytvoření Evropského sociálního fondu. Evropský sociální fond zajišťoval zlepšení podmínek na trhu práce. Jedním z cílů bylo také snižování rozdílů ve vyspělosti a hospodářství mezi regiony, pro které byla zřízena v rámci Smlouvy o EHS Evropská investiční banka (EIB). Avšak tato iniciativa nabyla většího významu, až v osmdesátých letech. V roce 1986 v Jednotném evropském aktu byla tato oblast přiřazena evropské organizaci s názvem Politika hospodářské a sociální soudržnosti (Boháčková, 2009).

Euratom byl založen z důvodů přechodu na ekologičtější získávání elektrické energie. Členské státy si uvědomovaly dopad uhelných elektráren na životní prostředí a riziko těžby

hnědého a černého uhlí. Dále si také uvědomovaly, že využívání ropy k získávání elektrické energie také není ekologické a není zcela stabilní vzhledem ke kolísavému a špatně předvídatelnému vývoji ceny za tuto komoditu (První ropný šok, Suezská krize 1956). Cíly Euratomu tedy bylo pomocí jaderné energie zajistit ekologičtější a efektivnější energii a získat kontrolu nad případným využitím jaderné energie k výrobě vojenských zbraní. Pro naplnění těchto cílů si Euratom stanovil činnosti jako podpora a sdílení výzkumu, jednotné bezpečnostní normy a jednotný přístup k jadernému palivu (Boháčková, 2009).

V roce 1973 došlo k prvnímu rozšíření společenství o nové členy. Připojila se Velká Británie, Dánsko a Irsko. Druhé rozšíření nastalo v roce 1981, kdy se připojilo Řecko (Boháčková, 2009).

Roku 1985 se společenské státy dohodly na zvýšení integrace v podobě vytvoření Schengenské dohody. Tato dohoda zaručovala občanům států, které se do schengenského prostoru zařadily volný pohyb bez hraničních, letištních a přístavních kontrol. Dohoda také vytvořila spolupráci státních orgánů v boji proti kriminalitě, jednotný kontrolní elektronický vyhledávací systém a jednotnou azylovou a vízovou legislativu (Boháčková, 2009).

Třetí rozšíření společenství nastalo v roce 1986 a společenství se rozšířilo o Portugalsko a Španělsko. Dále je v roce 1986 podepsán Jednotný evropský akt (JEA), který měl za cíl dokončit do konce roku 1992 jednotný vnitřní trh (společný trh). Podepsáním tohoto aktu vznikla Evropská rada, což je nejvyšší orgán Společenství. V roce 1989 dochází k zásadním událostem ve střední a východní Evropě, kdy na některé státy přestal mít politický vliv Sovětský svaz a v roce 1990 nastává sjednocení východního Německa se západním a dochází tak k rozšíření Společenství (Boháčková, 2009).

Rokem 1992 se podepsáním tzv. Maastrichtské smlouvy (Smlouva o Evropské unii) založila oficiální Evropská unie (EU). Tato smlouva sjednocuje všechny dosavadní smlouvy Společenství a přidává nové jako, Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP) a smlouvu, která se zabývá migrací, azylem, vízy, a která se váže na Schengenskou dohodu, Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí (SSVV). Je zřízena

Hospodářská a měnová unie (HMU) s cílem vytvořit jednotnou měnu pro všechny členy EU (Lacina, 2011).

Čtvrtým rozšířením EU se v roce 1995 připojily státy Švédsko, Finsko a Rakousko. Amsterodamská smlouva (1997) a smlouva podepsaná v Nice (2001) upravovaly fungování institucí a aktualizovaly smlouvy EU pro přístup mnoha nových členů a to až deseti najednou. V roce 1999 byl v devizové podobě spuštěn projekt jednotné měny Euro a později v roce 2002 byla zavedena i ve valutové podobě. Nyní je členy Eurozóny 19 členů. Měnovou politiku pro těchto 19 zemí provádí Evropská centrální banka (ECB), (Lacina, 2011).

Páté rozšíření přineslo největší rozšíření v historii EU a to hned o deset členů. Jednalo se především o státy, na které měl přímý vliv komunistický režim, nebo byly přímo součástí sovětského svazu. Tyto státy musely před vstupem do EU prokázat, že jejich fungování stojí na základech demokracie, tržní ekonomiky, ochraně lidských práv a svobod a ochotě přijmout legislativu EU. Následně se tedy v roce 2004 do EU Česká republika, Polsko, Slovinsko, Slovensko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Estonsko, Kypr a Malta (Boháčková, 2009).

Šesté rozšíření v roce 2007 bylo v podobě Bulharska a Rumunska, (Lacina, 2011).

A zatím poslední rozšíření EU proběhlo v roce 2013, kdy se připojilo Chorvatsko a stalo se tak 28. členem (Lacina, 2011).

1.2 Regionální politika Evropské unie

Součástí evropské unie je tzv. Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti (HSS), (regionální politika, strukturální politika, kohezní politika). Tato politika se zabývá snižováním rozdílů (disparitami) mezi jednotlivými regiony EU. Regionální disparity mohou být hospodářského, ekonomického nebo sociálního charakteru. EU se tyto disparity pomocí regionální politiky snaží minimalizovat a vytvořit tak jednotnou Evropu a vytvořit mezi regiony vzájemnou soudržnost. V minulosti nebyl ze strany společenství kladen takový význam na problematiku regionální politiky a byla součástí Římské smlouvy o

EHS, která se spíše věnovala zřízení celní unie a vybudování jednotného vnitřního trhu. O aktivitě v rámci regionální politiky můžeme hovořit v souvislostech s Evropským sociálním fondem a Evropskou investiční bankou. Regionální politika tak byla přenechávána na vládách samotných členských států. Důvody, které vedly k nerealizování regionální politiky, tak jako je tomu dnes, byly odůvodněny tehdejšími podmínkami mezi členskými státy. Mezi zakládajícími státy společenství nebyly výraznější regionální rozdíly v oblasti ekonomické vyspělosti. Jediná oblast, která tvořila výjimku, byl jih Itálie. Dalším důvodem byla představa, že vybudováním jednotného vnitřního trhu a jeho rozvojem vznikne růst podnikatelského odvětví napříč regiony a rozdíly se tak vyrovnají. Jak se později ukázalo, tak opak byl pravdou, protože regiony, které již disponovaly vybudovanou infrastrukturou a podnikatelským prostředím se rozvíjely ještě rychleji oproti již zaostávajícím regionům. Až s rozšířením nových členů vznikly výraznější regionální disparity a problém s neprogresivně rozvíjejícími se regiony. Další problém představovalo zavedení jednotné měny, kdy panovaly obavy z postihnutí zaostalejších regionů a tím by se disparity ještě více prohloubily. Jako nejvíce disparitní oblasti, kde převažovalo jednostranně zaměřené hospodářství, byly stanoveny oblasti se zemědělskou produkcí a průmyslově stagnující odvětví, které také vykazovaly nadměrnou velkou vnější migraci. Pro eliminaci těchto nežádoucích vlivů byly zřizovány strukturální Evropské fondy na podporu regionálního rozvoje (Evropský sociální fond (ESF) 1958, Evropský zemědělský orientační a garanční fond (EAGGF) 1962, Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) 1975, Kohezní fond (FS) 1993. Velkou změnou na přelomu století bylo, že na základě Maastrichtské smlouvy se začaly rozlišovat tzv. venkovské regiony, které tak získaly větší pozornost. To bylo významným mezníkem pro venkovské regiony, které v sobě zahrnují menší sídelní jednotky a také zemědělství. Tím se rozšířila integrace EU a posílil se vliv na ekonomickou a sociální oblast venkova se zemědělskými sektory (Boháčková, 2009).

1.2.1 Subjekty regionální politiky EU

Pro analýzu a vyhodnocování vyspělosti a konkurenceschopnosti regionů vznikly v roce 1988 subjekty regionální politiky tzv. regiony NUTS neboli regiony soudržnosti. Statistické sledování a vyhodnocování regionů NUTS zajišťuje EUROSTAT (v ČR Český statistický úřad), který shromažďuje a analyzuje data pro vyhodnocení sociální a

ekonomické vyspělosti regionů. Členské státy jsou rozděleny na regiony NUTS podle velikosti do tří skupin (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016).

NUTS I. – 3 mil. – 7 mil. obyvatel

NUTS II. – 800 tis. – 3 mil. obyvatel

NUTS III. – 150 tis. – 800 tis. obyvatel

Pro vyhodnocování vyspělosti regionů s návazností na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů se využívá regionální rozdělení na úrovni NUTS II, v EU proto tedy vzniklo 276 regionů. V ČR byly zřízeny kraje, které ovšem velikostí odpovídaly regionům NUTS III. A tak vzniklo vždy sloučením dvou nebo tří krajů (výjimku tvoří pouze region Moravskoslezsko a Praha) 8 regionů NUTS II (Regional Policy, 2014).

Obrázek 2: Regiony NUTS II ČR
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR 2012

1.2.2 Principy regionální politiky EU

Princip koncentrace

Prostředky podpory jsou v co největší míře cíleny do nejchudších regionů EU. Prostředky jsou prioritně vynakládány na definované priority, které jsou již předem stanoveny.

Principem je vynakládat prostředky co nejvíce účelně na projekty, které svým vznikem přinesou maximální užitek, transparentnost a přehlednější kontrolu.

Princip partnerství

Při poskytování podpory z EU je zapotřebí úzké spolupráce orgánů na evropské, regionální a místní úrovni. Spolupráce je vedena všemi fázemi a úrovněmi procesu od návrhu přes řízení, realizaci, monitoring a hodnocení.

Princip programování

Finanční podpora je realizována v rámci víceletých a víceoborových programů v souladu s programovými dokumenty, ve kterých jsou stanoveny cíle a priority EU a členských států. Prostředky stanovené na víceleté programy schvaluje Evropská komise, která je prostřednictvím ESIF alokuje do jednotlivých členských států na schválené programy a dále na konkrétní projekty.

Princip solidarity

Vychází ze Smlouvy o EU a jedná se o pomoc vyspělejších členských států prostřednictvím vyšších příspěvků do evropského rozpočtu na rozvoj států, které jsou méně vyspělé.

Princip monitorování a vyhodnocování

Jde o vyhodnocování a sledování efektivnosti při realizaci projektu spolufinancovaného z prostředků EU. Vyhodnocují se dopady projektu před schválením (ex ante), projekt se hodnotí průběžně (ex post) a finálně se zhodnotí skutečný přínos projektu.

Princip doplňkovosti (adicionality)

Realizované projekty nejsou financovány pouze z prostředků EU, ale měly by být spolufinancovány prostředky jednotlivých subjektů, které projekt realizují. Podpora z ESIF by měla pouze doplňovat rozpočet na stanovený projekt. Jde o společné financování a zároveň spolupráci členských států a orgánů s EU s cílem zvýšení efektivnosti a

zodpovědnosti při využívání finančních podpor z EU (Fondy Evropské unie a politika hospodářské a sociální soudržnosti, 2010).

1.2.3 Nástroje regionální politiky EU

Hlavními nástroji pro realizaci HSS jsou Evropské strukturální a investiční fondy (dále jen ESIF), které se zabývají snižováním nezaměstnanosti, zvyšováním kvality života, ochranou životního prostředí, rozvojem lidských zdrojů, zlepšením infrastruktury a restrukturalizací průmyslu jsou nástroji pro zvyšování integrace uvnitř EU. Tato aktivita vede k minimalizaci rozdílů mezi jednotlivými regiony a má jeden důležitý cíl, a to je vyšší konkurenceschopnost. Konkurenceschopnost regionů je velice důležitá pro jednotný evropský trh. Regionální politika patří k podstatným složkám EU a na její financování v období 2014 - 2020 připadá třetina celého rozpočtu EU. V PO 2014 – 2020 jsou plánovány investice v hodnotě 352 miliard EUR, které budou přes Regionální fond, Sociální fond a Fond soudržnosti cíleny do infrastruktury, podniků, životního prostředí a vzdělávání (Fondy EU, 2014).

Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR)

EFRR byl založen v roce 1972 a uveden v praxi byl v roce 1975, jde o nejvýznamnější strukturální fond. Hlavní úlohou EFRR je snižování disparit mezi regiony EU prostřednictvím veřejných a soukromých investic. Nyní se fond zabývá především podporou regionálního rozvoje, konkurenceschopnosti, územní spoluprací a hospodářskými změnami EU. Jako hlavními body zájmu se fond věnuje financováním vědy a výzkumu, ochraně životního prostředí, snižováním dopadů rizik a investicemi do infrastruktury. EFRR je zapojen v PO 2007 – 2013 i v PO 2014 -2020 (Marek, 2007).

Evropský sociální fond (ESF)

Jedná se o nejstarší ze všech ESIF, založen byl v roce 1958 a nyní plní funkci hlavního nástroje sociální politiky EU. ESF podporuje směry, které jsou v oblasti zaměstnanosti, trhu práce, sociálního začleňování, boje proti diskriminaci a oblasti podpory vzdělávání.

ESF je rovněž jako EFRR zapojen v PO 2007 – 2013 i v PO 2014 -2020 (Evropský sociální fond v ČR, 2009).

Kohezní fond (Fond soudržnosti), (FS)

Založen v roce 1993 a plní funkci podpory státům EU v oblasti minimalizace ekonomických a sociálních disparit mezi regiony EU. FS neplní funkci strukturálního fondu, ale podporuje státy s HDP nižším než 90 % průměru celého Společenství. FS realizuje svoji aktivitu v oblastech ochrany životního prostředí a vybudování páteřní dopravní infrastruktury, energetické politiky a obnovitelných zdrojů. ESF je jako poslední do třetice zapojený fond v PO 2007 – 2013 i v PO 2014 -2020 (Marek, 2007).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZRV)

V roce 1962 vzniká fond zabývající se společnou zemědělskou politikou, převážně podporou zemědělců. Do roku 2006 nebyl fond součástí strukturálních fondů a podporoval podnikatelské aktivity v zemědělství. EZRV není strukturálním fondem, ale fondem finančním. V současné době je hlavním nástrojem na podporu rozvoje venkova. Finanční prostředky z EZRV jsou realizovány v projektech, které zvyšují konkurenceschopnost v zemědělství, potravinářství, lesnictví a rozvoji venkovských oblastí. (Přehled Fondů EU, 2014).

Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Tak jako EZRV nebyl tento fond do roku 2006 součástí ostatních strukturálních fondů. Nyní se jak finanční nástroj ENRF zabývá podporou rybolovem a jeho udržitelným rozvojem, podporou pobřežní komunity, financování projektů modernizace zázemí – přístavy, lodě, ochrana přímořských oblastí, rozvoj chovu ryb, podpora výroby rybích produktů a vytvářením nových pracovních příležitostí. Fond je samostatně aktivní od PO 2014 - 2020 (Fisheries, 2016).

1.2.4 Instituce regionální politiky EU

Evropská komise

Regionální politika spadá pod Generální ředitelství pro regionální politiku, které má jako hlavní cíl Společně rostoucí regiony. Ředitelství spolupracuje s členskými státy, jejich regiony a s dalšími účastníky regionální politiky. Subjekty navzájem spolupracují v určování potřeb, financování a vyhodnocování výsledků. Společným cílem je co nejefektivnější vynakládání prostředků (Regional policy, 2016).

Evropský parlament

Regionální politika spadá pod Výbor pro regionální rozvoj, který je odpovědný za regionální rozvoj a politiku soudržnosti EU. Činnost výboru je vedena v přímé spolupráci s Evropskou Radou, Evropskou Komisí, Výborem regionů a ostatními aktéry na meziregionální, regionální a místní úrovni, které se zabývají regionálním rozvojem a politikou soudržnosti (Regional Development, 2016).

Výbor regionů

Jedná se o shromáždění místních a regionálních zástupců, kteří jsou voleni z regionů a měst ze všech 28 členských zemí EU. Výbor regionů plní funkci prostředníka mezi místními a regionálními orgány, které se mohou vyjadřovat a přímo se podílet na předpisech a tím více přiblížit občany EU. Výbor regionů zastává tři hlavní zásady a to víceúrovňovou správu, blízkost a subsidiaritu. Výbor regionů má pravomoc vyjadřovat se ke všem oblastem místní a regionální politiky a to konkrétně k hospodářské, sociální a územní soudržnosti, zaměstnanosti, sociální politice, vzdělávání, kultuře, sportu, dopravě, veřejnému zdraví, mládeži životnímu prostředí, energetice a změně klimatu (Committee of the Regions, 2016).

Hospodářský a sociální výbor

Jde o poradní výbor, který má za úkol poskytovat odborné poradenství Evropské Radě, Evropské Komisi a Evropskému Parlamentu. Poradenství probíhá na úrovni předkládání

stanovisek a hlavním úkolem je plnit funkci prostředníka mezi hlavními orgány EU a evropskou společností (European Economic and Social Committee, 2016).

1.3 Financování regionální politiky z fondů Evropské unie

V rámci regionální a strukturální politiky EU se za účelem snižování disparit mezi regiony ve společenství uskutečňují v rozsahu sedmiletých cyklů programy financování. Pro tyto programovací období vytvoří jednotlivé vlády států EU dokumenty, které určí rozpočet, cíle a priority, které chce v nadcházejícím období naplnit. Tyto dokumenty musí být v souladu s dokumenty, které stanovila samotná EU. Programovací období již proběhlo v letech 2000 – 2006, do něhož ČR vstoupila v době svého přijetí do EU v roce 2004. Druhé programovací období proběhlo v letech 2007 – 2013 a začátek prozatím posledního programovacího období byl stanoven na rok 2014 a bude trvat do roku 2020 (König, 2009).

Jak již bylo zmíněno výše, proto aby členské státy mohly čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů, musí být předloženy ministerstvy strategické dokumenty a ty musí být schváleny a odsouhlaseny Evropskou komisí. Další krok před udělením samotné dotace je již na subjektech, které o dotaci žádají. Subjekty veřejné správy, neziskových organizací, soukromé subjekty, atd. musí předložit projekty, na které chce konkrétní dotaci získat. Pro přijetí předloženého projektu a následného odsouhlasení rozhoduje řízení jednotlivých fondů. EU se snaží pomocí strukturálních fondů vyrovnat disparity mezi jednotlivými členskými státy a jejich regiony. Každý stát je na jiné ekonomické a sociální úrovni a podle toho se také EU řídí při rozdělování finančních prostředků pro jednotlivé země. Hlavním cílem EU a její regionální politiky je vytvořit v regionech srovnatelnou konkurenceschopnost za účelem jednotného evropského trhu. Sedmileté programovací období nastavuje Evropská komise, která určí cíle regionální politiky a stanoví, jakým stylem budou finanční prostředky čerpány. Určí se regiony, které budou čerpat stanovený objem financí v průběhu plánovaného odvětví. Poté co jsou stanoveny cíle a priority Evropskou komisí, předkládají své dokumenty s cíli a priority jednotlivé členské státy se strategií, která bude naplňovat cíle a priority EU. Vzájemnou shodu v dokumentech projednává a schvaluje Evropská rada (Chvojková, 2007).

Tento dokument je vytvořen z aktuální hospodářské situace a jeho prioritou je prezentace silných stránek, které zvyšují konkurenceschopnost. Dále dokument vymezuje slabé stránky, kterým je potřeba věnovat patřičnou snahu o zlepšení. Součástí dokumentu jsou jednotlivé operační programy a jejich stanovené cíle (Chvojková, 2007).

Rozpočet EU

Rozpočet EU je jedním z hlavních nástrojů politiky EU, který se schvaluje každý rok a musí být ze zákona vyrovnaný. Z rozpočtu EU jsou financovány také fondy EU (ESIF). Rozpočet vynakládá 94 % na projekty členských zemí, ale nefinancuje výdaje na obranu, provoz škol, policii a sociální dávky (Ministerstvo financí ČR, 2015).

Příjmy

Rozpočet EU se skládá z příjmů, které tvoří tzv. tradiční vlastní zdroje: cla a dávky z dovozu zemědělských produktů, které jsou uplatňovány vůči třetím zemím a podílí se na příjmech přibližně 12 %. Druhou položkou v příjmech jsou zdroje z DPH jednotlivých členských států, kdy je zpravidla uplatňována, až na výjimky jednotná sazba ze základu DPH. Tato položka přispívá na příjmy přibližně 11 %. Třetí položkou jsou příspěvky členských států stanovené dle HND, které tvoří přibližně tři čtvrtiny všech příjmů (76 %). Poslední částí příjmu rozpočtu jsou podpůrné zdroje, které v sobě zahrnují pokuty, poplatky a přebytky z let minulých a ty se podílí na příjmech 1 % (Cihelková, 2011).

Výdaje

Výdaje se skládají z šesti hlavních okruhů:

Okruh 1 - Inteligentní růst. Tento okruh podporuje výdaji začleňování prostřednictvím zvyšování konkurenceschopnosti a hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Tyto výdaje putují do Evropských strukturálních a investičních fondů, kam se řadí Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti.

Okruh 2 - Udržitelný růst. Otázka přírodních zdrojů v druhém okruhu směřuje na společnou zemědělskou politiku a společnou rybářskou politiku. Jedná se o přímé platby

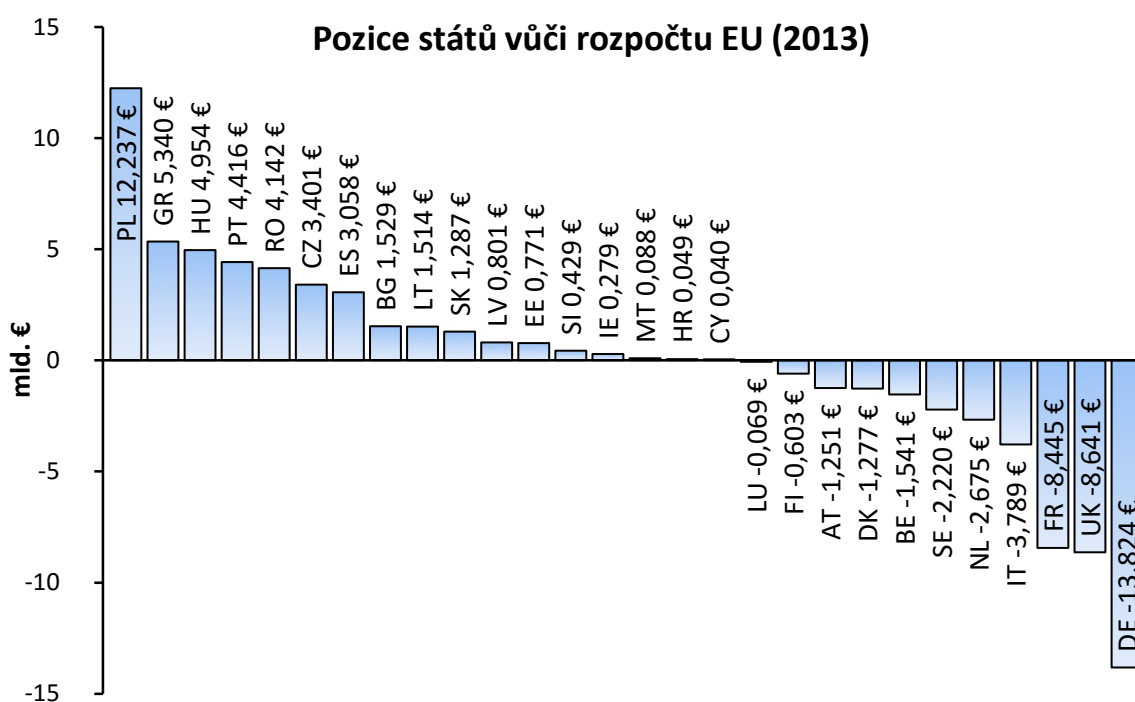
zemědělcům, podporu zemědělským produktům, podporu pro rozvoj venkova a ochranu životního prostředí.

Okruh 3 - Bezpečnost a občanství. Výdaje tohoto okruhu jsou poskytovány na podporu migrační politiky EU. Dále na podporu bezpečnosti, obrany, informačních systémů, podporu veřejného zdraví, ochranu spotřebitelů a na kulturu a mládež.

Okruh 4 - Globální Evropa. Záměrem v této oblasti je podpora meziregionální politiky EU s budoucími kandidátskými zeměmi EU, sousedními státy s EU a rozvojovými zeměmi.

Okruh 5 - Administrativa. Výdaje v tomto okruhu tvoří financování zaměstnanců a na penzijní systém EU.

Okruh 6 - Náhrady. Poslední okruh poskytuje prostředky státům, které se připojily k EU jako poslední a po dobu dvou let jim mají vynahradit výdaje spojené s přijetím do EU (Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU za rok 2014, 2015).

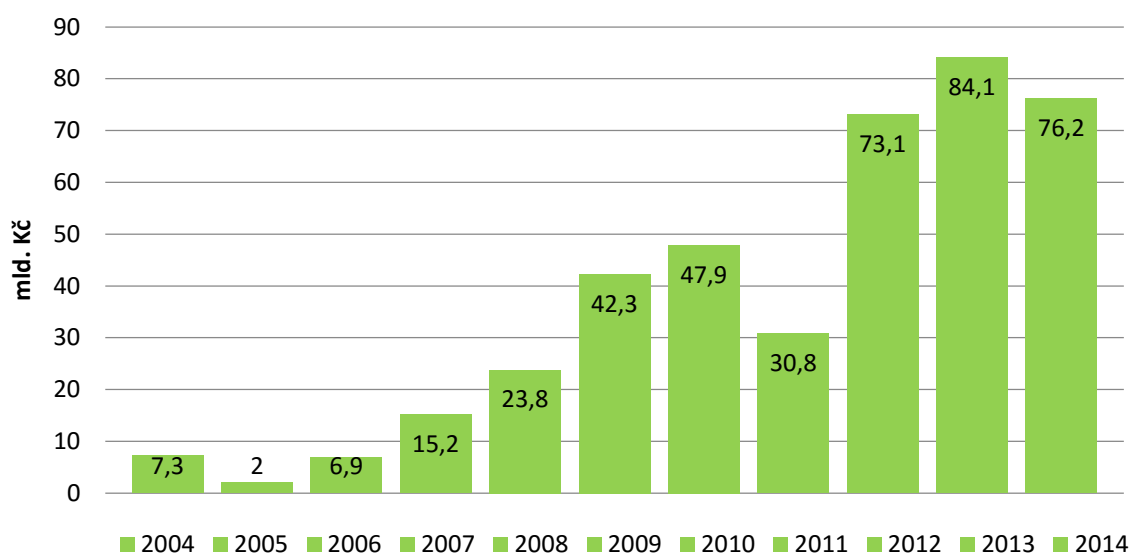

Obrázek 3: Pozice států vůči rozpočtu EU (2013)
Zdroj: vlastní zpracování podle (ec.europa.eu 2016)

Každý členský stát EU tedy do rozpočtu přispívá a také z něj čerpá. Některé státy ovšem do rozpočtu přispívají více, než z něj čerpají a naopak. Státy tedy můžeme rozdělit na tzv. čisté plátce a na čisté příjemce. Čistí plátci jsou země, které jsou v rámci EU vyspělejší a hospodářsky silnější. Mezi čisté plátce tedy patří Německo, Francie, Velká Británie, Holandsko, Itálie, Švédsko, Belgie, Rakousko, Dánsko a Finsko. Čistými příjemci jsou Polsko, Maďarsko, Řecko, Rumunsko, Portugalsko, Česká republika, Bulharsko, Litva, Španělsko, Slovensko, Lotyšsko, Slovinsko, Estonsko, Malta, Chorvatsko, Kypr, Lucembursko a Irsko. Ze strany států, které jsou čistými plátci, se jedná o krok solidarity vyspělejších států za účelem vytvoření jednotné a konkurenceschopné Evropy (EU expenditure and revenue 2007-2013, 2016).

ČR zaujímá od svého přijetí do EU v roce 2004 nepřetržitou kladnou pozici vůči rozpočtu EU. Výdaje ČR do rozpočtu EU tedy nikdy nepřevýšily příjmy a ČR zastávala vždy pozici čistého příjemce (Víceletý finanční rámec 2014 – 2020, 2015).

Vývoj čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU (2004 - 2014)

Obrázek 4: Vývoj čisté pozice ČR vůči rozpočtu EU (2004 – 2014)
Zdroj: vlastní zpracování podle (Ministerstvo financí ČR 2016)

2. Programovací období 2007 – 2013

Cíle, které si Společenství určilo pro rozvoj v období 2007 – 2013 vycházejí ze strategií, které byly přijaty Radou EU v podobě Lisabonské strategie v roce 2000 a v Göteborgu v roce 2001. V těchto dvou strategiích byla určena jako hlavní nástroj pro rozvoj EU politika hospodářské a sociální soudržnosti. Cíle dále vychází z rozšíření, které proběhlo v roce 2004 přijetím států, na které měl dlouhodobě vliv sovětský svaz, nebo které byly přímo jeho členy, tak vznikly uvnitř EU velké regionální disparity. Rozšířením EU o deset členů se zvýšil počet obyvatel o 20 %, ale HDP v celkové podobě vzrostlo pouze o 4-5 %. Východiskem bylo, že průměrný příjem na obyvatele EU klesl o 10 %. Jako reakce na tyto fakta Evropská komise představila v roce 2005 Sdělení obsahující obecné zásady politiky soudržnosti na období 2007 – 2013 (Marek, 2007).

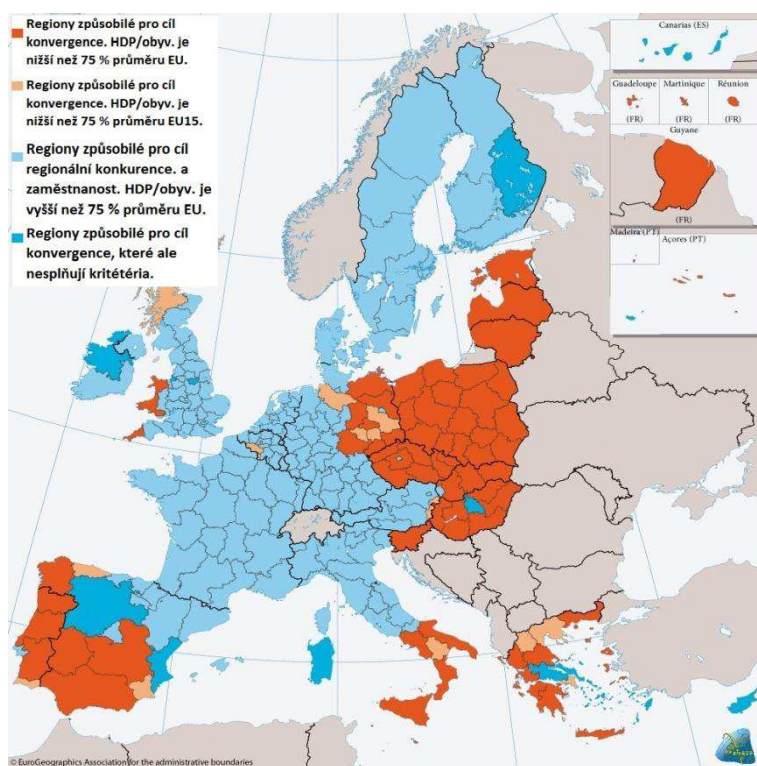
2.1 Lisabonská strategie

Lisabonská strategie je dokument, jenž byl přijat v roce 2000 jako hlavní strategie EU na dobu deseti let, tedy až do roku 2010. Hlavními cíli bylo vytvořit z EU „nejdynamičtější a nejkonzurenceschopnější ekonomiku na světě založenou na znalostech, udržitelném hospodářském růstu, tvorbě kvalitních pracovních příležitostí a sociální soudržnosti. Pro dosažení těchto cílů chtěla EU splnit úkoly, které se zaměřovaly na transformaci ekonomiky, která bude stát na znalostech, informacích, výzkumu a technologickém pokroku. To vše za účelem zvýšení konkurenceschopnosti, inovací a vyrovnanému vnitřnímu trhu. Dalším úkolem je zlepšení sociální politiky a zamezit vylučování ze společnosti. Posledním z úkolů je docílit stabilní a zdravé ekonomiky v mikroekonomickém i makroekonomickém prostředí (Lisabonská strategie, 2003).

Lisabonská strategie se zaměřuje, jak je výše zmíněno na otázky ekonomiky, sociální politiky a environmentalismu. Tyto otázky tedy tvoří tři pilíře, které v sobě zahrnují dalších devět podcílů (Lisabonská strategie, 2003).

2.2 Cíle stanovené pro období 2007 – 2013

Pro období 2007 – 2013 byly vytyčeny tři hlavní cíle. Tyto cíle jsou společné pro všechny státy EU. Konvergence (podpora pracovního trhu), regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (ekonomická podpora v oblastech průmyslu a městských a venkovských oblastech), Evropská územní spolupráce (podpora rovnoměrného rozvoje EU). Mimo tyto tři cíle byly ještě stanoveny tři základní priority a to zvýšení atraktivnosti EU pro investice a zaměstnanost, zlepšení znalostí a inovací pro růst, tvorba většího počtu kvalitnějších pracovních míst (Marek, 2007).

Obrázek 5: Srovnání regionů soudržnosti (NUTS2) v HDP/obyv. (2007)

Zdroj: vlastní zpracování podle (Regional policy EU 2014)

2.2.1 Konvergence

Náplní cíle Konvergence je snaha podporovat růst a vytvářet nová pracovní místa v nejméně rozvinutých členských zemích a v oblastech, kde HDP na osobu nedosahuje 75 % průměru v EU. To pokrývá 25,6 % populace EU. Na tento cíl bylo alokováno přibližně 82 % všech finančních prostředků regionální politiky EU. Evropský fond pro regionální

rozvoj, z něhož je čerpáno se zaměřuje hlavně na modernizaci ekonomiky, rozšíření a zkvalitnění infrastruktury a na ochranu životního prostředí. Do cíle Konvergence také zasahuje Evropský sociální fond, který je zaměřen na zdokonalení institucí trhu práce, vzdělávání a sociálních služeb, zvýšení investic do lidského kapitálu a modifikace veřejné správy. Posledním fondem, jenž zasahuje do cíle Konvergence je Kohezní fond, který zastřešuje projekty v oblasti dopravy, ekologie. Z cíle Konvergence mohou také čerpat regiony, u nichž se projevila stagnace. Jsou to regiony původních zemí EU 15, které mají HDP na obyvatele vyšší než 75 % průměru EU, ale nižší než 75% HDP průměru původní EU 15. V ČR do tohoto cíle spadají všechny regiony kromě Prahy (Marek, 2007).

2.2.2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Jedná se o podporu oblastí, kde HDP na obyvatele přesahuje 75 % průměru EU, které tedy nespádají pod cíl Konvergence. Do tohoto cíle dále patří průmyslové, venkovské, zemědělské a městské oblasti, které nesplňují parametry stanovené EU jako je oblast zaměstnanosti, hustota zalidnění, kriminalita, vzdělanost a chudoba. Pro zlepšení v těchto oblastech stanovila Evropská komise dvě strategie. Jedna ze strategií jsou regionální programy, které by měly zvyšovat konkurenceschopnost a atraktivitu regionů. Druhá strategie jsou národní programy, které by měly rozpoznávat hospodářské a ekonomické změny a reagovat na ně v souladu s Evropskou strategií pro zaměstnanost. V ČR do tohoto cíle spadá pouze Praha (Marek, 2007).

2.2.3 Evropská územní spolupráce

Tento cíl se věnuje vyváženému a rovnoměrnému rozvoji EU jako celku s vidinou silnějšího sjednocení států EU. V tomto cíli je také obsažena spolupráce se zeměmi, které jsou mimo EU a podporuje tak mezinárodní spolupráci. Jako hlavní si klade za cíl rozvoj vědy, výzkumu a inovací, podporu životního prostředí, eliminaci rizik a řízení vodních zdrojů (Marek, 2007).

2.3 Dokumenty programovacího období 2007 - 2013

2.3.1 Strategické obecné zásady společenství (SOZS)

Strategické obecné zásady společenství jsou dokumentem vydaným EU, který zahrnuje zásady a priority regionální politiky pro období 2007 – 2013. V dokumentu jsou stanoveny strategie, které určují přerozdělení 308 miliard EUR, které jsou pro toto období určeny. Obsahem dokumentu jsou společná pravidla pro všechny státy EU, které mohou čerpat prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a fondu Soudržnosti. Na SOZS navazuje Národní strategický referenční rámec, který zpracuje každá země EU samostatně a předloží jej Evropské komisi (Marek, 2007).

2.3.2 Národní rozvojový plán 2007 – 2013 (NRP)

Národní rozvojový plán pro léta 2007 – 2013 je dokumentem, který EU po členských státech nevyžadovala. NRP zpracovala ČR dobrovolně a v jeho obsahu jsou vytyčeny cíle, priority a jejich realizace. Obsah NRP byl tedy podkladem pro vyjednávání s Evropskou komisí o vytvoření Národního strategického referenčního rámce (viz. kapitola 2.3.3). Hlavními body dokumentu je šest hlavních kapitol. První kapitola je zaměřena na makroekonomickou analýzu stávajícího stavu ekonomiky, sociální politiky a životního prostředí. Dále v sobě první kapitola analyzuje stav venkovských a městských oblastí. Druhá kapitola obsahuje SWOT analýzu. Třetí kapitola se věnuje cílům, prioritním osám a strategiím NRP pro programovací období 2007 – 2013. Čtvrtá kapitola zohledňuje zaměření operačních programů. Pátá kapitola se věnuje návrhu rozložení finančních prostředků a poslední šestá kapitola je o řízení a koordinaci politické soudržnosti v ČR v období 2007 – 2013 (Národní rozvojový plán České republiky 2007 - 2013, 2006).

2.3.3 Národní strategický referenční rámec (NSRR)

Národní strategický referenční rámec je dokument, který zpracovala každá země společenství samostatně a předala jej Evropské komisi ke schválení. NSRR země vypracovali s ohledem na svoje cíle a priority, které si např. ČR vytyčila v NRP. Obsahem

NSRR jsou podklady k operačním programům, které jsou hlavním bodem ve vyjednávání s Evropskou komisí. Dokument tedy byl zpracován s ohledem na potřeby státu, ale také na cíle stanovené EU v SOSZ (Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, 2007).

2.4 Operační programy v ČR v období 2007 – 2013

V tomto programovacím období mohla ČR v rámci kohezní politiky EU dle stanoveného finančního rámce čerpat z cca 26,5 mld. EUR. Tyto prostředky byly následně rozděleny mezi stanovené cíle a operační programy, které pod jednotlivé cíle spadají (Programové období 2007-2013, 2012).

Tabulka 1: Operační programy v ČR v období 2007 - 2013

Operační program	%	EU (€)
Cíl Konvergence	79,80	25 930 146 611
OP Doprava	22,25	5 759 081 203
OP Životní prostředí	19,00	4 917 867 098
Regionální operační programy (7)	18,00	4 659 031 986
<i>ROP Střední Čechy</i>	<i>12,00</i>	<i>559 083 839</i>
<i>ROP Jihozápad</i>	<i>13,30</i>	<i>619 651 254</i>
<i>ROP Severozápad</i>	<i>16,01</i>	<i>745 911 021</i>
<i>ROP Jihovýchod</i>	<i>15,12</i>	<i>704 445 636</i>
<i>ROP Severovýchod</i>	<i>14,09</i>	<i>656 457 606</i>
<i>ROP Moravskoslezsko</i>	<i>15,37</i>	<i>716 093 217</i>
<i>ROP Střední Morava</i>	<i>14,11</i>	<i>657 389 413</i>
OP Podnikání a inovace	11,75	3 041 312 546
OP Výzkum vývoj a inovace	8,00	2 070 680 884
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	7,00	1 837 421 405
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	7,00	1 828 714 781
Integrovaný operační program	6,00	1 553 010 664
OP Technická pomoc	1,00	263 026 044
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	18,74	372 457 873
OP Konkurenceschopnost	70,90	264 072 631
OP Adaptibilita	29,10	108 385 242
Cíl Evropská územní spolupráce	1,46	389 051 107
Programy Evropské územní spolupráce	1,46	389 051 107
Celkem	100,00	26 691 655 591

Zdroj: Marek, 2007

OP se rozdělují na tematické, vícecílové a regionální. Tematické OP jsou určeny pro celé území ČR s výjimkou Prahy. Vícecílové OP operují na celém území ČR i v Praze a

regionální OP jsou aktivní pouze v příslušné regionální jednotce NUTS II (Evropské strukturální a investiční fondy, 2015).

3. Programovací období 2014 – 2020

V roce 2011 začala první jednání o nadcházejícím programovém období 2014 – 2020. Evropská rada v roce 2013 oznámila dohodu mezi členskými státy o schválení nadcházejícího sedmiletého finančního plánu. V průběhu schvalování procesu byla schválena Evropskou radou a Evropským parlamentem nařízení k Víceletému finančnímu rámci (plán na víceleté finanční období) a Interinstitucionální dohodě (dokument o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení). Cíle, které si EU stanovila, vycházejí ze stanovené Strategie Evropa 2020, která v roce 2010 nahradila Lisabonskou strategii (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015).

3.1 Strategie Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 je hlavní hospodářskou reformní agendou EU, která je stanovena do roku 2020. Hlavním cílem do roku 2020 je hospodářský růst EU, „*který bude založen na principech znalostní ekonomiky, bude udržitelný a bude podporovat začleňování, a to jak sociální tak územní*“ (Strategie Evropa 2020, 2010).

V této dekádě se tedy EU chce zaměřit především na hospodářskou a sociální sféru napříč celým společenstvím. Evropská rada stanovila 5 hlavních cílů.

- Zaměstnanost mužů a žen ve věku 20 – 64 let by měla dosáhnout 75 %. Zaměření by se mělo týkat především na mladé a starší pracovníky. Na lidi s nižší kvalifikací a na zlepšení začlenění legálních přistěhovalců do pracovního trhu.
- Výzkum a vývoj by měl ve veřejných a soukromých investicích dosahovat 3% HDP.
- V ochraně životního prostředí snížit látky, které znečišťují ovzduší v podobě skleníkových plynů o 20 % oproti hodnotám naměřeným v roce 1990. Zvýšení podílu získávání energie z obnovitelných zdrojů a to v celkové spotřebě na 20 % a zvýšení energetické účinnosti o 20 %.

- Zvýšit úroveň vzdělání snížením počtu nedokončených studií na 10 %. Zvýšit počet terciárně vzdělaných lidí ve věku 30 – 34 let na 40 %.
- Snížení disparit sociálního charakteru a to především chudoby a sociálního vyloučení o 20 milionů občanů z členských států.

Evropská rada apelovala na členské státy, aby své národní cíle a strategie přizpůsobila výše stanoveným cílům. Státy spolupracují s Evropskou komisí a vycházejí ze svých hospodářských a sociálních specifik a snaží se navázat na cíle stanovené Evropskou radou (Strategie Evropa 2020, 2010).

Tematické cíle

Cíl Evropské komise v PO 2014 – 2020 není pouze objem čerpání finančních prostředků, ale také je kladen důraz na získání relevantních výsledků. V souladu se strategií Evropa 2020 a následné využití v ESIF stanovila EK jedenáct tematických cílů (TC), na které musí členské země navázat. ČR navázala na priority, které si stanovila v Dohodě o partnerství a v podmínkách jednotlivých programů.

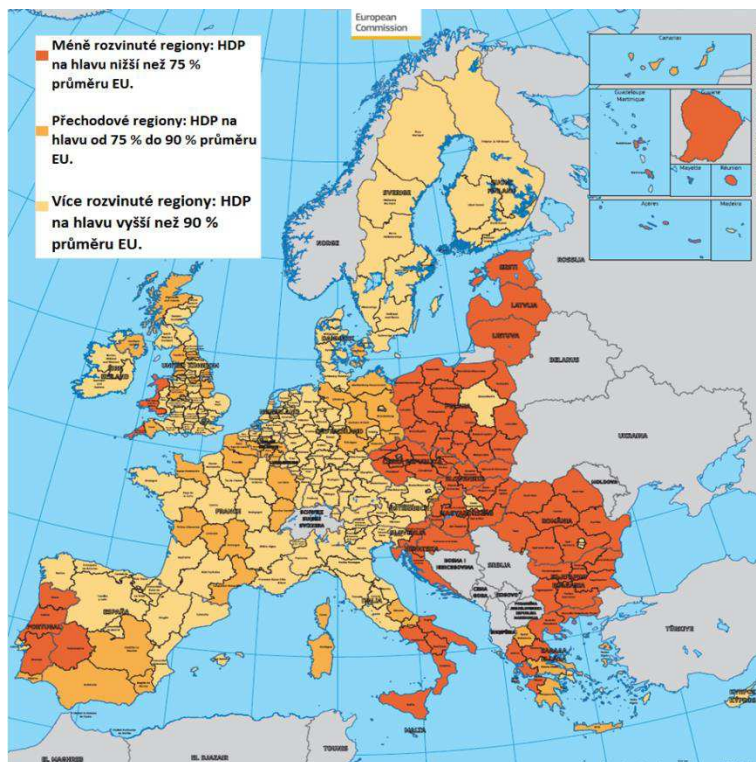
Tematické cíle:

1. Posilování výzkumu, technologického rozvoje a inovací.
2. Zlepšení kvality přístupu k ICT (informační a komunikační technologie), využití a kvality ICT.
3. Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků.
4. Podpora posunu směrem k nízkouhlíkovému hospodářství ve všech odvětvích.
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a jejich řízení.
6. Zachování a ochrana životního prostředí a Podpora účinného využívání zdrojů.
7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách.

8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil.
9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci.
10. Investice do vzdělání, odborného vzdělávání, včetně odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení.
11. Zvyšování institucionální kapacity veřejných orgánů a zúčastněných subjektů a zlepšování účinnosti veřejné zprávy (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015).

3.2 Cíle stanovené pro období 2014 – 2020

Cíle jsou oproti PO 2007 – 2013 pouze dva namísto tří. Jsou závazné pro všechny státy EU. Jsou vyčleněny tři kategorie regionů dle jejich ekonomické výkonnosti. Regiony, které vykazují více než 90 % HDP/obyvatele se finančně podílejí na projektech EU 50 % a jsou zařazeny mezi tzv. rozvinuté regiony. Dalšími regiony jsou tzv. tranzitivní regiony (přechodové regiony), které vykazují HDP/obyvatele mezi 90 – 75 % a jejich finanční účast na projektech financovaných EU je 40 % z celkové částky. Regiony, které vykazují HDP/obyvatele nižší než 75 % jsou zařazeny mezi méně rozvinuté regiony a jejich finanční spoluúčast na projektech spolufinancovaných EU je 15 – 25 % z celkové částky (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015).

Obrázek 6: Srovnání regionů soudržnosti (NUTS2) v HDP/obyv. (2014)
 Zdroj: vlastní zpracování podle (Regional policy EU 2014)

3.2.1 Investice pro růst a zaměstnanost

Do tohoto cíle spadají všechny aktivity orientované výlučně na území ČR. V dřívějším PO byla struktura tohoto podobného cíle rozdělena na cíle dva (konvergence a regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost). Cíl pro PO 2014 – 2020 se rozděluje na dva podcíle: méně rozvinuté regiony - všechny regiony NUTS 2 (s výjimkou Prahy), rozvinutější regiony – region Hlavního města Praha (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015).

3.2.2 Evropská územní spolupráce

Tento cíl je analogický jako v PO 2007 – 2013 a taktéž podporuje Evropskou územní spolupráci v oblastech přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015).

3.3 Dokumenty programovacího období 2014 - 2020

3.3.1 Národní rozvojové priority 2014 – 2020 (NRP)

ČR si v NRP klade jako hlavní priority:

- **Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky**
- **Rozvoj páteřní infrastruktury**
- **Zvyšování kvality a efektivity veřejné zprávy**
- **Podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví**
- **Integrovaný rozvoj území, (Kohezní politika 2014 - 2020, 2016).**

3.3.2 Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020

Pro splnění hlavních cílů, které jsou stanoveny ve strategii Evropa 2020, mohou členské státy čerpat prostředky v programovém období 2014 – 2020 z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Aby členové EU mohli čerpat prostředky z fondů ESIF musí vypracovat dokument, v jehož obsahu jsou zahrnuty cíle a priority za účelem efektivního využívání prostředků z EU. Tento dokument se nazývá Dohoda o partnerství. Jde o strategický dokument vypracovaný na základě současné ekonomické a sociální situace a potřeb státu.

Z analýzy disparit, stanovení rozvojových potřeb a definování růstového potenciálu si ČR určila cíle a priority, které zohlednila v Dohodě o partnerství a Evropská komise ji schválila 26. srpna 2014. Hlavním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

Z analýzy vyplívají problémy na národní a regionální úrovni. Tyto problémy jsou určeny jako národní rozvojové priority a jsou v souladu s programovým obdobím 2014 – 2020 a jsou úzce spojeny s možnou podporou z ESIF (Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020, 2014).

Hlavní rozvojové priority, na které bude kladen důraz pro zvýšení konkurenceschopnosti:

- **Podpora podnikání se zaměřením na využití inovací.**
- **Stabilní a fungující trh práce.**
- **Podpora a rozvoj vzdělávání.**
- **Subvence vědy, výzkumu a inovací.**
- **Rozšíření dopravní a technické infrastruktury.**
- **Zlepšení sociální stability, snížení chudoby a zdravotní péče.**
- **Integrovaný rozvoj území, (Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020, 2014).**

Hlavní priority ČR pro programové období 2014 – 2020

Tematické cíle stanovené strategií Evropa 2020 se ČR dostala shodě v programovém dokumentu Dohoda o partnerství, pomocí kterého může ČR čerpat prostředky z ESIF. Pomocí návaznosti hlavních priorit bude ČR plnit tematické cíle stanovené ve strategii Evropa 2020.

- Účinné a efektivní služby zaměstnanosti, které přispějí ke zvýšení zaměstnanosti zejména ohrožených skupin. Návaznost na tematický cíl TC8.
- Kvalitní vzdělávací systém (celoživotní učení) produkující kvalifikovanou a adaptabilní pracovní sílu. Návaznost na tematické cíle TC8, TC9 a TC10.
- Výzkumný a inovační systém založený na kvalitním výzkumu propojeném s aplikační sférou a směřujícím ke komerčně využitelným výsledkům. Návaznost na tematický cíl TC1.
- Podniky využívající výsledků výzkumu a vývoje, konkurenceschopné na globálním trhu a přispívající k nízkouhlíkovému hospodářství. Návaznost na tematické cíle TC1, TC3 a TC4.
- Udržitelná infrastruktura umožňující konkurenceschopnost ekonomiky a odpovídající obslužnost území. Návaznost na tematické cíle TC2, TC4 a TC7.
- Transparentní a efektivní veřejná správa s nízkou mírou administrativní a regulační zátěže. Návaznost na tematické cíle TC2 a TC11.

- Sociální systém začleňující sociálně vyloučené skupiny a působící preventivně proti chudobě. Návaznost na tematický cíl TC9.
- Ochrana životního prostředí a krajiny, přizpůsobení se změně klimatu a řešení rizik. Návaznost na tematické cíle TC4, TC5 a TC6, (Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020, 2014).

3.4 Operační programy v ČR v období 2014 – 2020

Dle víceletého finančního rámce může ČR v PO 2014 – 2020 čerpat prostředky ve výši 23,96 mld. EUR. Tyto prostředky jsou rozděleny skrze ESIF do cílů, pod které spadají jednotlivé operační programy (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015).

Tabulka 2: Operační programy v ČR v období 2014 - 2020

Operační program	%	EU (€)
Cíl Investice pro růst a zaměstnanost	98,60	23 980 000 586
OP Doprava	19,60	4 695 769 435
Integrovaný regionální operační program	19,35	4 640 699 371
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	18,05	4 331 062 617
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	11,55	2 768 062 110
OP Životní prostředí	11,00	2 636 592 864
Program rozvoje venkova	9,60	2 305 673 996
OP Zaměstnanost	8,95	2 145 737 492
OP Technická pomoc	0,93	223 704 582
OP Praha - pól růstu	0,84	201 590 104
OP Rybářství	0,13	31 108 015
Cíl Evropská územní spolupráce	1,40	339 668 268
Programy Evropské územní spolupráce	1,40	339 668 268
Celkem	100,00	24 319 668 854

Zdroj: Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce, 2015

4. Praktická část – rešerše a komparativní analýza programovacích období

4.1 Rešerše a analýza dotačních programů pro obce v programovacím období 2007 – 2013

Praktická část se věnuje skutečnosti, zda jsou či nejsou stanovené výzkumné předpoklady v diplomové práci relevantní. Podkapitoly 4.1 a 4.2 jsou provázány s dílčími cíli 1 a 2. Obě podkapitoly jsou věnovány rešerším a analýzám programovacích období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 a jejich vybraným dotačním programům v návaznosti na možnosti využití obcemi v rozsahu 500 – 2000 obyvatel. Podkapitoly 4.1 a 4.2 jsou podkladem pro vytvoření komparativní analýzy (kapitola 5), kde bude ověřován výzkumný předpoklad 1. V podkapitole 4.3 je ověřován výzkumný předpoklad 2. Vybranými operačními programy jsou v programovacím období 2007 - 2013 Program rozvoje venkova, Regionální operační programy, Integrovaný operační program a Operační program Životní prostředí. V následujícím programovacím období 2014 – 2020 to jsou programy, které navazují na operační programy z předchozího období a jsou to Program rozvoje venkova, Integrovaný regionální operační program a Operační program Životní prostředí. Konkrétní operační programy jsou vybrány z důvodu, že jsou přímo určeny pro rozvoj malých obcí, dále také že se svou celkovou alokací řadí k největším operačním programům a v neposlední řadě, že projekty z těchto operačních programů výrazně ovlivňují kvalitu života občanů, kteří v obcích žijí. Rešerše a analýzy vycházejí z jednotlivých prováděcích dokumentů příslušných programů. Z prováděcích dokumentů jsou vybrány oblasti v souladu se stanovenými možnými žadateli, ze kterých mohou obce v příslušném rozsahu žádat o finanční podporu.

4.1.1 Program rozvoje venkova (PRV)

PRV byl v PO 2007 - 2013 financován z EZRV a v ČR byl spravován Ministerstvem zemědělství. PRV nebyl součástí Kohezní politiky EU, ale vycházel ze Společné zemědělské politiky EU. V souladu s naplňováním cílů Lisabonské strategie musela ČR

nejprve přijmout program společné zemědělské politiky EU v souladu s Národním strategickým plánem rozvoje venkova, aby mohla čerpat prostředky z PRV. Dle Göteborgské konference se ve společné zemědělské politice EU promítne trvale udržitelný systém zemědělského sektoru, ve kterém budou vytvářena trvale udržitelná pracovní místa. Od PRV si ČR slibovala dosažení cílů, které chce naplňovat pomocí rozdělení zaměření do pěti os, kde každá osa reprezentuje cíle programu (Státní zemědělský intervenční fond, 2015).

PRV je určen převážně pro podniky v oblasti zemědělství, lesnictví, zlepšení stavu životního prostředí a také pro podporu života ve venkovských oblastech. Konkrétně v oblasti podpory obcí se jedná především o podporu pro menší obce do 2000 obyvatel (Státní zemědělský intervenční fond, 2015).

Přehled prioritních os:

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti

Osa II – Zlepšení životního prostředí

Osa III – Kvalita života na venkově

Osa IV - Leader

Dotační možnosti obcí z PRV 2007 – 2013

I. 1.2.1 Lesnická technika

- Podporované aktivity: Nákup strojů a zařízení pro budování a budoucí údržbu lesních cest, stezek a chodníků, úprava bystřin, retenčních nádrží. Nákup strojů a zařízení pro určené pro obnovu a výchovu lesních porostů a prvotní zpracování dřeva ekologickými technologiemi.
- Alokace: 21,86 mil. EUR
- Výše podpory: Do 50 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

I. 1.2.3 Lesnická infrastruktura

- Podporované aktivity: Modernizace a výstavba lesních cest a zařízení upravujících vodní režim v lesích, včetně výstavby příslušné infrastruktury a zařízení.
- Alokace: 30,28 mil EUR
- Výše podpory: Do 100 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

II. 2.3.1 Zlepšování druhové skladby lesních porostů

- Podporované aktivity: Kompenzace ve formě dotace za snížení hospodářského využití lesů.
- Alokace: 0,72 mil. EUR
- Výše podpory: Do 100 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

III. 2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic

- Podporované aktivity: Podpora se vztahuje převážně na obce do 500 obyvatel, ale obce nad 500 obyvatel do 2000 mohou žádat podporu na vodohospodářské projekty ČOV a vodohospodářské infrastruktury.
- Alokace: 145,16 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 15 %).

III. 3.1 Vzdělání a informace

- Podporované aktivity: Vzdělávání a informovanost v oblasti rozvoje venkovského cestovního ruchu, obnovy a rozvoje vesnic, občanského vybavení a služeb, ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova.
- Alokace: 1,77 mil. EUR
- Výše podpory: Do 100 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

IV 1.2 Realizace místní rozvojové strategie

- Podporované aktivity: Podpora je vyčleněna na projekty, které jsou v souladu se Strategickým plánem Leader jednotlivých místních akčních skupin schválených v rámci opatření 1.1.
- Alokace: 119,79 mil. EUR
- Výše podpory: Stejná jako u opatření I. 1.2.1, I. 1.2.3, III. 2.1.1, III. 3.1 (EU 80 % a státní rozpočet ČR 20 %).

IV. 2.1 Realizace projektů spolupráce

- Podporované aktivity: Podpora jde na projekty národní spolupráce na území ČR v souladu s podporou spolupráce místních akčních skupin a na podporu mezinárodní spolupráce v rámci podpory členských států EU.
- Alokace: 15,81 mil. EUR
- Výše podpory: Stejná jako u opatření I. 1.2.1, I. 1.2.3, III. 2.1.1, III. 3.1 (EU 80 % a státní rozpočet ČR 20 %), (Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013, 2015).

Tabulka 3: Alokace pro obce z PRV 2007 – 2013

Období	Operační program	Celková alokace
2007 - 2013	PRV	335,4 mil. EUR

Zdroj: (Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013, 2015)

Výše podpory způsobilých výdajů byla, až na výjimky mezi 90 – 100 %. Příspěvky z EU se pohybovaly v rozmezí 75 – 80 % a příspěvky ze státního rozpočtu byly 15 – 25 %. Obce se tedy museli podílet 0 – 10 % z obecních rozpočtů.

4.1.2 Regionální operační programy (ROP)

Na území ČR bylo implementováno celkem sedm ROP, které vznikaly na území kraje, nebo více krajů, které zároveň tvoří regiony NUTS II a spadaly pod cíl Konvergence. ROP byly financovány z EFRR a v ČR spadalo financování plateb a finanční audity pod Ministerstvo financí ČR.

Tvorba jednotlivých ROP byla zcela na regionech soudržnosti NUTS II příslušných krajů a byly připravovány na základě principů partnerství. ROP vznikaly na základě Metodiky pro přípravu programových dokumentů pro období 2007 – 2013, kterou vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. ROP vznikaly za pomoci zřízených Řídících skupin a Pracovních skupin. Vytvořené skupiny se aktivně účastnily na tvorbě ROP prostřednictvím pracovních schůzek a v podobě připomínek se vyjadřovali k jednotlivým bodům vznikajících prováděcích dokumentů. ROP byly řízeny a spravovány Regionálními radami v rámci každého ze sedmi regionů. Na tvorbě dokumentu se podílely nejen vzniklé skupiny, které zastávali funkci samotného tvůrce dokumentu, ale také prostředníka mezi ostatními aktéry, se kterými kraje spolupracovaly během tvorby ROP. Ostatní partnery tvořily kraje, obce, sdružení obcí, mikroregiony, neziskové organizace, úřady práce, hospodářské a agrární komory, soukromý podnikatelé, školy, ostatní zúčastnění aktéři.

Prioritní osy ROP vznikaly za pomoci všech zúčastněných aktérů a na základě analýz a specifikací jednotlivých NUTS II. Proces tvorby prioritních os vychází ze sociologických analýz, SWOT analýz, vizí, globálních cílů, specifických cílů regionu a strategií rozvoje daného regionu. Na základě těchto údajů vznikaly prioritní osy, každá specifická svým zaměřením a příslušným regionem.

Obce mohly čerpat ze stanovených specifických cílů a z jejich konkrétních oblastí podpory. Specifické cíle a oblasti podpory byly pro každý ROP stanoveny individuálně. Ze shrnujícího pohledu se však jednalo o společné specifické cíle pro rozvoj regionů NUTS II. (Evropské strukturální a investiční fondy, 2015).

Přehled specifických cílů:

- Dopravní dostupnost a obslužnost.
- Rozvoj území.
- Regionální rozvoj podnikání.
- Rozvoj cestovního ruchu.

Dotační možnosti obcí z ROP 2007 – 2013

ROP Jihovýchod

Region soudržnosti Jihovýchod sdružuje Jihomoravský kraj a kraj Vysočina. Dotační možnosti obcí v příloze A.

ROP Jihozápad

Region soudržnosti Jihozápad sdružuje Jihočeský a Plzeňský kraj. Dotační možnosti obcí v příloze B.

ROP Moravskoslezsko

Region soudržnosti Moravskoslezsko je totožný s Moravskoslezským krajem. Dotační možnosti obcí v příloze C.

ROP Severovýchod

Region soudržnosti Severovýchod sdružuje Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj. Dotační možnosti obcí v příloze D.

ROP Severozápad

Region soudržnosti Severozápad sdružuje Ústecký a Karlovarský kraj. Dotační možnosti obcí v příloze E.

ROP Střední Čechy

Region soudržnosti Střední Čechy je totožný se Středočeským krajem. Dotační možnosti obcí v příloze F.

ROP Střední Morava

Region soudržnosti Střední Morava sdružuje Olomoucký a Zlínský kraj. Dotační možnosti obcí v příloze G.

Tabulka 4: Alokace pro obce z ROP 2007 – 2013

Období	Operační program	Celková alokace
2007 - 2013	ROP	2 028 mil. EUR

Zdroj: Regionální operační programy 2007 - 2013

Výše podpory způsobilých výdajů byla 92,5 %. Příspěvky z EU byly 85 % a příspěvky ze státního rozpočtu byly 7,5 %. Obce se tedy museli podílet 7,5 % z obecních rozpočtů.

4.1.3 Integrovaný operační program (IOP)

IOP byl financován z EFRR a v ČR byl spravován Ministerstvem pro místní rozvoj. IOP byl víceúčelový OP a spadal jak pod cíl Konvergence, tak po cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (region Praha, nyní má Praha vlastní OP), na tento cíl ovšem IOP přispíval pouze zanedbatelnou částí 1,74 %. IOP obsahuje 5 prioritních os, které se dále dělí na oblasti intervence, ve kterých jsou specifikovány konkrétní typy projektů (Integrovaný operační program 2007 - 2013, 2011).

Přehled prioritních os:

Prioritní osa 1 - Modernizace veřejné správy.

Prioritní osa 2 - Zavádění ICT v územní veřejné správě.

Prioritní osa 3 - Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb.

Prioritní osa 4 - Národní podpora cestovního ruchu.

Prioritní osa 5 - Národní podpora územního rozvoje.

Dotační možnosti obcí z IOP 2007 – 2013

3.1 Služby v oblasti sociální integrace

- Podporované aktivity: Podpora podnikatelských aktivit zaměřených na zaměstnání znevýhodněných cílových skupin. Projekt musí počítat se zaměstnáním, alespoň 30 % zaměstnanců ze znevýhodněných skupin. Podpora podnikatelských aktivit v oboru veřejných služeb, které v rámci regionu využívá minimálně 75 % uživatelů, kteří jsou zástupci znevýhodněných osob.
- Alokace: 54,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

5.3 Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik

- Podporované aktivity: Zpracování a aktualizace plánů obcí, které se zaměří na udržitelný rozvoj území a podpora projektů územních plánů dle stavebního zákona a stanovených předpisů.
- Alokace: 15,5 mil. EUR
- Výše podpory: Do 100 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 15 %), (Integrovaný operační program 2007 - 2013, 2011).

Tabulka 5: Alokace pro obce z IOP 2007 – 2013

Období	Operační program	Celková alokace
2007 - 2013	IOP	70,1 mil. EUR

Zdroj: Integrovaný operační program 2007 - 2013

Výše podpory způsobilých výdajů byla 90 a 100 %. Příspěvky z EU byly 85 % a příspěvky ze státního rozpočtu byly 5 - 15 %. Obce se tedy museli podílet 0 – 10 % z obecních rozpočtů.

4.1.4 Operační program Životní prostředí (OP ŽP)

OP ŽP byl financován z EFRR a z FS, v ČR byl spravován Ministerstvem životního prostředí. Životní prostředí přímo ovlivňuje život obyvatel a OP je zaměřen na eliminaci problematických témat souvisejících s životním prostředím. Jedná se o zlepšení stavu ovzduší, vody, půdy, odpadů, znečištění a to vše pro zlepšení zdraví obyvatelstva (Operační program životní prostředí 2007 - 2013, 2012).

Prioritní osy OP ŽP

Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

Prioritní osa 2 - Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí

Prioritní osa 3 - Udržitelné využívání zdrojů energie

Prioritní osa 4 - Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží

Prioritní osa 5 - Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik

Prioritní osa 6 - Zlepšování stavu přírody a krajiny

Prioritní osa 7 - Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Dotační možnosti obcí z OP ŽP 2007 - 2013

1.3. Omezování rizika povodní

- Podporované aktivity: Eliminace povodňových škod systémem informujícím o stavu blížícího se rizika povodňového stupně.
- Celková alokace za prioritní osu 1: 87,6 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

2.1 Zlepšení kvality ovzduší

- Podporované aktivity: Nákup nízkoemisních spalovacích kotlů s novými emisními třídami pro rozvody tepla.

2.2 Omezování emisí

- Podporované aktivity: Modernizace technologií nad 5 MW pro výrobu energie s cílem snížit emise CO₂.

- Celková alokace za prioritní osu 2: 634,1 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny

- Podporované aktivity: Zřizování lokálních i centrálních zdrojů tepla, které využívají energii z obnovitelných zdrojů pro vytápění a ohřev vody. Nákup fotovoltaických, větrných, vodních a geotermálních elektráren. Zaměření na využívání biomasy a bioplynu.

3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla

- Podporované aktivity: Zlepšení energetické náročnosti budov prostřednictvím zateplení obvodového pláště, modernizací topných a chladících systémů budov a technologií pro využití zbytkového tepla.
- Celková alokace za prioritní osu 3: 673 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady

- Podporované aktivity: Vytvoření a modernizace systému pro nakládání s odpady. Zřízení třídících center a systému využití odpadků v rámci odpadového hospodářství. Eliminace černých skládek.

4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží

- Podporované aktivity: Sanace ekologických zátěží v podobě kontaminace půdy v bývalých průmyslových a zemědělských územích.
- Celková alokace za prioritní osu 4: 776,5 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

5.1 Omezování průmyslového znečištění

- Podporované aktivity: Zřízení stanic pro regionální informační systém zjišťující závažná znečištění. Prevence znečišťujících havárií.
- Celková alokace za prioritní osu 5: 60,6 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

6.2 Podpora biodiverzity

- Podporované aktivity: Podpora ohrožených živočichů a rostlin. Opatření pro zelené koridory pro zvěř a rostliny. Ochrana jeskynních útvarů a podpora návštěvnické infrastruktury.

6.3 Obnova krajinných struktur

- Podporované aktivity: Podpora lesních porostů, především jejich skladby. Podpora v chráněných oblastech a území NATURA 2000.

6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny

- Podporované aktivity: Zvyšování retenční kapacity území a revitalizace vodních tras a ploch.

6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny

- Podporované aktivity: Zakládání a revitalizace zelených ploch v obcích a městech (parky, stromořadí, hřbitovy, lesoparky). Přehodnocení využitelnosti staveb v chráněných územích a území NATURA 2000.

6.6 Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod

- Podporované aktivity: Prevence sesuvů půdy a skalních masivů, které ohrožují zdraví a majetek občanů. Monitoring po hornické činnosti a odstranění negativních důsledků. Podpora v oblasti podzemních vod a eliminace potenciálních hrozeb.
- Celková alokace za prioritní osu 6: 599,4 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

7.1 Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování poradenství a informací

- Podporované aktivity: Podpora ve výstavbě a rekonstrukce objektů environmentálního poradenství. Výstavba nízkoenergetického charakteru pro splnění nižší energetické náročnosti.
- Celková alokace za prioritní osu 7: 42,4 mld. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %), (Operační program životní prostředí 2007 - 2013, 2012).

Tabulka 6: Alokační programy pro obce z OP ŽP 2007 – 2013

Období	Operační program	Celková alokace
2007 - 2013	OP ŽP	2 873 mil. EUR

Zdroj: Operační program životní prostředí 2007 – 2013

Výše podpory způsobilých výdajů byla 90 %. Příspěvky z EU byly 85 % a příspěvky ze státního rozpočtu byly 5 %. Obce se tedy museli podílet 10 % z obecních rozpočtů.

4.2 Rešerše a analýza dotačních programů pro obce v programovacím období v programovacím období 2014 – 2020

4.2.1 Program rozvoje venkova (PRV)

PRV je nyní veden jako samostatný OP, který je opět spravovaný Ministerstvem zemědělství ČR. Pro programovací období 2014 – 2020 budou dominantními příjemci

podpor vlastníci zemědělských subjektů a vlastníci lesů, kde mohou být příjemci i obce, které vlastní pozemky a lesy.

PRV má za úkol plnit svoje cíle prostřednictvím třináct opatření, které se dále dělí na podopatření. Nové rozdělení podpor jsou navázány přímo na tematické cíle, které jsou společné pro všechny státy EU a dochází tak k naplňování tematických cílů a tím také naplňování strategie 2020 (Program rozvoje venkova 2014 - 2020, 2015).

Přehled opatření:

1. Opatření Předávání znalostí a informační akce
2. Opatření Poradenské, řídicí a pomocné služby pro zemědělství
4. Opatření Investice do hmotného majetku
6. Opatření Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti
8. Opatření Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
10. Opatření Agroenvironmentálně-klimatické opatření
11. Opatření Ekologizace zemědělství
12. Opatření Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě
13. Opatření Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními
14. Opatření Dobré životní podmínky zvířat
15. Opatření Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů
16. Opatření Spolupráce
19. Opatření Podpora místního rozvoje LEADER (CLLD)
20. Technická pomoc

Dotační možnosti obcí z PRV 2014 – 2020

4.3.2 Lesnická infrastruktura

- Podporované aktivity: Revitalizace a budování lesnické infrastruktury s cílem zlepšení kvality a hustoty lesních cest s ohledem na odvodnění a vybavenost cest pro účely ochrany lesa.
- Alokace: 26,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 80 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 5 %).

8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů

- Podporované aktivity: Cílem podopatření je snížení klimatických výkyvů za pomoci absorpcí atmosférického CO₂. Hlavními oblastmi jak cíle dosáhnout je růst zalesněných ploch, podpora ekologické rovnováhy krajiny, ochranou zeminy a spodním vod.
- Alokace: 7,78 mil. EUR

8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

- Podporované aktivity: Podpora má být cílena na preventivní opatření před povodňovými situacemi s následným snížením rozsahu škod. Konkrétně budou podporovány projekty malého rozsahu jako např. retenční nádrže, hrazení bystřin nebo stabilizační strže.
- Alokace: 2,7 mil. EUR
- Výše podpory: Do 100 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách

- Podporované aktivity: Podpora v oblasti snížení rozsahu škod, které způsobí přírodní katastrofa. Jde o obnovu lesních porostů po větrných, kalamitách.

8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi

- Podporované aktivity: Podpora v oblasti snížení rozsahu škod, které způsobí přírodní katastrofa. Jde o obnovu malých vodních toků a jejich povodí po povodních.
- Celková alokace za podopatření 8.4: 9,7 mil. EUR
- Výše podpory: Do 100 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství

- Podporované aktivity: Podpora na pořízení strojní lesní techniky, která je šetrnější k lesním porostům a napomáhá reprodukci lesních porostů.
- Alokace: 16,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 50 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů

- Podporované aktivity: Podpora dodavatelských řetězců a trhů, které vedou k užší spolupráci a propagaci na realizaci projektu.
- Alokace: 3 mil. EUR
- Výše podpory: Do 50 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

16.6.1 Spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech

- Podporované aktivity: Podpora subjektů ve spolupráci udržitelného využívání lokálních zdrojů biomasy k výrobě elektrické energie a průmyslu. Podpora je cílena na spolupráci daných subjektů a jejich vzájemné koordinace.
- Alokace: 1,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 50 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 25 %).

19. Podpora místního rozvoje na základě iniciativy CLLD

- Podporované aktivity: Podpora komunitně vedeného místního rozvoje, která rozvíjí venkovskou ekonomiku. Realizace metody LEADER probíhá pomocí místních akčních skupin což je organizace sdružující soukromý a veřejný sektor.
- Alokace: 115,3 mil. EUR
- Výše podpory: Do 85 % způsobilých výdajů (EU 75 %, státní rozpočet ČR 10 %), (Program rozvoje venkova 2014 - 2020, 2015).

Tabulka 7: Alokace pro obce z PRV 2014 - 2020

Období	Operační program	Celková alokace
2014 - 2020	PRV	181,8 mil. EUR

Zdroj: Program rozvoje venkova 2014 - 2020

Výše podpory způsobilých výdajů je různá, pokud jde o čerpání podpory, která je společná se soukromým sektorem, tak výše podpory je 50 %. Pokud se jedná o financování náprav po živelných katastrofách, tak je výše podpory 100 %. Ostatní výše podpory se pohybují od 80 – 85 %. Příspěvky z EU jsou 75 % a příspěvky ze státního rozpočtu jsou 25 %. Obce se podílejí svým rozpočtem dle typu podopatření.

4.2.2 Integrovaný regionální operační program (IROP)

OP je financován z EFRR a v ČR je řízen Ministerstvem pro místní rozvoj. V PO 2014 - 2020 IROP převzal předešlou aktivitu ROP a IOP z PO 2007 – 2013 a sjednotil tak všech sedm OP ROP a operační program IOP. IROP má stanovené prioritní osy a na ně navazující specifické cíle (Integrovaný regionální operační program 2014 - 2020, 2015).

Přehled prioritních os:

Prioritní osa 1 - Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony

Prioritní osa 2 - Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů

Prioritní osa 3 - Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí

Prioritní osa 4 - Komunitně vedený místní rozvoj

Dotační možnosti obcí z IROP 2014 – 2020

1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy

- Typy projektů: Výstavba a rekonstrukce přestupních terminálů a navazujících parkovišť a parkovacích domů s návazností na veřejnou hromadnou dopravu. Vybudování a aplikace inteligentních dopravních systémů a dopravní telematiky pro veřejnou dopravu a modernizace informačních a komunikačních systémů. Zvyšování bezpečnosti prostřednictvím úprav pro handicapované osoby i na komunikacích pro nemotorovou dopravu. Obnova vozového parku veřejné hromadné dopravy nízkoemisními a bezemisními vozidly, které využívají alternativní zdroje paliva jako elektřinu, zemní plyn a splňují emisní normu EURO 6. Nákup tramvají a trolejbusů splňující požadavky pro přístup handicapovaných osob. Výstavba a modernizace cyklostezek a jejich značení, na kterých bude vyloučena motorová doprava. Vyznačení cyklistických pruhů na pozemních komunikacích pro bezpečnou cyklistickou dopravu.
- Alokace: 473 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof

- Typy projektů: Z tohoto specifického cíle mohou žádat i obce, které zřizují jednotku dobrovolných hasičů II. a III. kategorie. Jedná se o podporu zaměřenou na modernizaci objektů a vybavení hasičských stanic pro celkovou modernizaci integrovaného záchranného systému.
- Alokace: 151 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi

- Typy projektů: Projekty budou realizovány na místech, kde se nacházejí sociálně vyloučené lokality. Jedná se o projekty výstavby a rekonstrukce bytů pro účely sociálního bydlení, nákup parcely s následnou výstavbou bytového domu se čtyřmi, až šesti byty. Rozšíření stávajících bytových domů, nebo odkup nemovitosti

kolaudované jako bytový dům, který se následně zrekonstruuje pro účely sociálního bydlení.

- Alokace: 338 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání

- Typy projektů: Jedná se o podporu sociálně vyloučených osob, které se svým vyloučením problematicky uplatňují na trhu práce. Jedná se tedy o výstavbu a rekonstrukce sociálních podniků, která vytvoří nová pracovní místa pro osoby ze znevýhodněných skupin.
- Alokace: 26 mil. EUR
- Výše podpory: Do 85 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 0 %).

2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví

- Typy projektů: Jedná se o projekty, které se zaměřují na vysoce specializovanou péči o pacienty, návazné péče a podpora v oboru psychiatrické péče.
- Alokace: 284 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

- Typy projektů: Rozvoj infrastruktury pro zařízení mateřských škol, dětských skupin a péči o dítě do 3 let. Rozvoj infrastruktury v základních školách, středních školách a podpora celoživotního vzdělávání a dalšího vzdělávání.
- Alokace: 473 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

2.5 Snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení

- Typy projektů: Zvýšení tepelně-izolačních vlastností budov u bytových domů a společenství vlastníků jednotek v obytných domech se čtyřmi nebo více bytovými jednotkami.
- Alokace: 623 mil. EUR
- Výše podpory: Do 27 – 34,2 % způsobilých výdajů dle podmínek priority (EU 25,5 – 32,3 %, státní rozpočet ČR 1,5 – 1,9 %).

3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví

- Typy projektů: Revitalizace památek zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO, národních kulturních památek.
- Alokace: 425 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

3.2 Zvyšování efektivity a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím rozvoje využití a kvality systémů

- Typy projektů: Podpora projektů v oblasti eGovernmentu (elektronizace výkonu veřejné správy), informačních a komunikačních systémů veřejné správy. Podpora projektů vztahujících se na kybernetickou bezpečnost. Tvorba a modernizace informačních a komunikačních systémů pro potřeby veřejné správy a složek integrovaného záchranného systému.
- Alokace: 330 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje

- Typy projektů: Tvorba a aktualizace územních plánů, územních studií zaměřených na veřejnou infrastrukturu, veřejnou dopravní infrastrukturu a zpracování řešení veřejných prostranství.
- Alokace: 46 mil. EUR
- Výše podpory: Do 90 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 5 %).

4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu

- Typy projektů: Projekty, které mají dopad na venkovské oblasti a jsou realizovány v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS. Prioritní osa podporuje aktivity z předešlých specifických cílů.
- Alokace: 304 mil. EUR
- Výše podpory: Do 95 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 0 %), (Integrovaný regionální operační program 2014 - 2020, 2015).

Tabulka 8: Alokace pro obce z IROP 2014 - 2020

Období	Operační program	Celková alokace
2014 - 2020	IROP	3 473 mil. EUR

Zdroj: Program rozvoje venkova 2014 – 2020

Výše podpory způsobilých výdajů je 90 %. Příspěvky z EU jsou 85 % a příspěvky ze státního rozpočtu jsou 5 %. Obce se tedy museli podílet 10 % z obecních rozpočtů. Výjimku tvoří podpora v oblasti sociálního bydlení kde je výše způsobilých výdajů 85 %. Příspěvek z EU je 85 % a státní rozpočet se nijak nepodílí. Dále se odlišuje podpora CLLD, kde výše podpory dosahuje 95 % způsobilých výdajů a EU přispívá 85 % a státní rozpočet se nepodílí.

4.2.3 Operační program Životní prostředí (OP ŽP)

OP je financován z FS a EFRR a v ČR je řízen Ministerstvem životního prostředí. Zaměření OP je na ochranu životního prostředí, efektivní využívání zdrojů, snížení negativ plynoucích z lidského počínání na životní prostředí a vytváření kvalitnějšího prostředí pro život obyvatel (Operační program životní prostředí 2014 - 2020, 2015).

Přehled prioritních os:

Prioritní osa 1 - Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní

Prioritní osa 2 - Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech

Prioritní osa 3 - Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika

Prioritní osa 4 - Ochrana a péče o přírodu a krajinu

Prioritní osa 5 - Energetické úspory

Dotační možnosti obcí z OP ŽP 2014 – 2020

1.1 Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod

- Podporované aktivity: Výstavba kanalizace za podmínek již zbudované čistírny odpadních vod nebo jako související stavba čistírny odpadních vod.

1.2 Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství

- Podporované aktivity: Výstavba a modernizace rezervoárů a úpraven zdrojů pitné vody. Rozšíření vodovodních řadů. Ochrana a prevence zdrojů pitné vody.

1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu

- Podporované aktivity: Navýšení retenčního potenciálu a zvýšení průtoku vodních toků. Zlepšení hospodaření se srážkami v intravilánu a zamezovat pouhému odtečení kanalizací. Protipovodňová prevence vodních děl (modernizace, výstavba). Prevence svahových sesuvů způsobených nadměrnými srážkami a povodněmi.

1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření

- Podporované aktivity: Návrhy protipovodňových opatření. Budování a rozšíření výstražných systémů v souladu s celostátním digitálním povodňovým plánem.
- Celková alokace za prioritní osu 1: 769,5 mld. EUR
- Výše podpory: Do 85 % způsobilých výdajů (EU 85 %, spoluúčast příjemce 15 %).

2.1 Snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek

- Podporované aktivity: Nahrazování nebo zlepšení zdrojů tepla na tuhá paliva. Zřízení technických zařízení na snížení energetické náročnosti budov.

2.2 Snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním znečišťujících látek

- Podporované aktivity: Nahrazování nebo modernizace technologií, které znečišťují ovzduší. Technologie, které omezují prašnost. Podpora soustav centralizovaného zásobování energií.

2.3 Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a meteorologických aspektů

- Podporované aktivity: Systémy pro sledování kvality ovzduší.
- Celková alokace za prioritní osu 2: 454,3 mil. EUR
- Výše podpory: Do 85 % způsobilých výdajů (EU 85 %, spoluúčast příjemce 15 %).

3.1 Prevence vzniku odpadů

- Podporované aktivity: Pořízení a modernizace technologií, které omezí dopady a množství odpadu a budování systémů, které zabraňují vzniku odpadu.

3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů

- Podporované aktivity: Podpora sběrných, třídících a upravujících zařízení pro sběr odpadu. Budování sběrných dvorů, třídíren a úpraven odpadů. Výstavba bioplynových stanic. Technologie pro spalování odpadu v teplárnách.

3.3 Rekultivovat staré skládky

- Podporované aktivity: Rekultivace starých skládek, které nejsou kvalitně zabezpečeny.

3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže

- Podporované aktivity: Lokalizace a monitoring oblastí, které jsou kontaminované. Analýza rizik a odstranění závažných znečištění.

3.5 Snížit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení

- Podporované aktivity: Rekonstrukce a modernizace zařízení pro nakládání s chemickými látkami. Vytvoření informačních systémů pro nakládání s chemickými látkami a jako prevence chemickým haváriím.
- Celková alokace za prioritní osu 3: 459,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 85 % způsobilých výdajů (EU 85 %, spoluúčast příjemce 15 %).

4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území

- Podporované aktivity: Podpora v péči a zlepšení systému ochrany NP, CHKO, NPR, NPP a lokalit Natura 2000.

4.2 Posílit biodiverzitu

- Podporované aktivity: Hlavním cílem je zastavení poklesu biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb.

4.3 Posílit přirozené funkce krajiny

- Podporované aktivity: Eliminace migračních bariér pro živočichy a snížení počtu uhynulých zvířat z důvodu rozvoje technické infrastruktury. Podpora funkčnosti krajinných prvků. Podpora vodních toků a obnova funkcí vodních ekosystémů. Zlepšování struktury lesů.

4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

- Podporované aktivity: Zakládání parků, obnova zeleně zřizování zahrad, sadů, stromořadí a lesoparků.
- Celková alokace prioritní osy 4: 352,2 mil. EUR
- Výše podpory: Do 85 % způsobilých výdajů (EU 85 %, spoluúčast příjemce 15 %).
- Specifický cíl 4.4 výše podpory: do 60 % způsobilých výdajů (EU 60 %, spoluúčast příjemce 40 %).

5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů

Energie

- Podporované aktivity: Zateplení budov, výměna otvorových výplní, úpravy budov vedoucích ke snížení energetické náročnosti budov, využití rekuperace, odpadního tepla a výměna zdrojů pro ohřev užitkové vody na ekologičtější zařízení.

5.2 Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov

- Podporované aktivity: Podpora pro dosažení pasivního energetického standardu v případě nové výstavby.
- Celková alokace prioritní osy 5: 530,4 mil. EUR
- Výše podpory: Do 60 % způsobilých výdajů (EU 60 %, spoluúčast příjemce 40 %), (Operační program životní prostředí 2014 - 2020, 2015).

Tabulka 9: Alokace pro obce z OP ŽP 2014 - 2020

Období	Operační program	Alokace
2014 - 2020	OP ŽP	2 566 mil. EUR

Zdroj: Operační program životní prostředí 2014 – 2020

Výše podpory způsobilých výdajů jsou 85%. Příspěvky z EU jsou 85 % a příspěvky ze státního rozpočtu jsou nulové. Obce se tedy musejí podílet 15 % z obecních rozpočtů. Specifické cíle zaměřující se na revitalizaci zeleně v obcích a na snížení energetické

náročnosti budov mají výši podpory do 60 % způsobilých výdajů a obce musí přispívat 40 %.

4.3 Změny v implementaci regionální podpory z ESIF v programovacím období 2014 – 2020

V PO 2014 – 2020 se objevuje zcela nové pojetí kohezní politiky v podobě územní dimenze, které výrazně rozšiřuje možnosti podpory měst a obcí v oblasti územního rozvoje. Pro obce a města, která mohou čerpat z individuálních projektů, tak jako tomu bylo v PO 2007 – 2013 a nyní obdobně v PO 2014 – 2020 se nově přidává čerpání prostředků určených na rozvoj území v podobě integrovaných nástrojů.

V **PO 2007 – 2013** byly integrované nástroje realizovány zejména na úrovni měst v podobě Integrovaných plánů rozvoje měst (dále jen IPRM), které byly zahrnuty v rámci ROP, IOP a částečně v tematických OP. V ROP byly dále realizovány integrované nástroje prostřednictvím Integrovaných plánů rozvoje území (dále jen IPRÚ) v oblasti cestovního ruchu. Mimo operační programy se v rámci PRV realizovala metoda LEADER. Pro realizaci metody LEADER vznikly na území ČR Místní akční skupiny (dále jen MAS), které operují napříč veřejného, soukromého a neziskového sektoru (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

IPRM byl soubor vzájemně propojených aktivit a jejich časových plánů, které byly ve městech realizovány v příslušném území (zóně) v odkazu na dosažení společného cíle. Podporu mohly čerpat IPRM z více OP. Největším přínosem takového přístupu k rozvoji měst bylo vytváření rozvojových aktivit přímo v určených zónách s cílem eliminace problémového rozvoje v těchto oblastech. Podpora problémových oblastí byla oblast bydlení, území s možností vysokého potenciálu růstu a problémová území. IPRM byly jednou z nejvýznamnějších součástí při rozvoji měst a zastřešovaly strategie a zdroje v souvislostech s nejzávažnějšími problémy při rozvoji potenciálu měst (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

Jako největší přínos IPRM bylo zlepšení strategického plánování při realizaci infrastruktury a posílení partnerství ve městech. Negativa IPRM byla především

v neprovázanosti v návaznosti se širšími vazbami na katastrální území měst a menší kooperaci mezi ROP a IOP a ostatními OP (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

Metoda **LEADER** (Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku) byla metoda, která byla stanovena Evropskou radou k podpoře pro rozvoj venkova a byla součástí Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

Základní principy metody LEADER:

- Přístup „zdola nahoru“ při přípravě i realizaci strategie. Přístup „zdola nahoru“ znamená, že na budoucnosti venkovského regionu se mohou podílet lidé žijící a pracující v této oblasti, kteří znají místní potřeby a mohou tak vycházet se svých vlastních potřeb a poznatků. Rozvoj venkova je tedy řízen lidmi a ne nadřízenou správní strukturou (kraj, stát, EU).
- Partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou na místní úrovni.
- Místního rozvojová strategie. Pomocí SWOT analýzy se určí výsledky, dle kterých se vytvoří rozvojový plán budoucího rozvoje území. Tento plán obsahuje kompletní rozvoj oblastí a jejich vzájemné provázanosti.
- Integrované a multisektorové akce. V rámci MAS jsou realizovány různé projekty, na kterých spolupracuje více subjektů. Při realizaci projektů by měly být subjekty v součinnosti a práci koordinovat jako jeden celek. Takto vedená realizace zaručí kvalitní a strategický rozvoj regionu.
- Inovační přístup. Realizace strategií a nových projektů sebou přináší také nová řešení a inovativní postupy, které vzájemným sdílením mezi MAS může přinést uplatnění i v jiných venkovských regionech.
- Mezinárodní a národní spolupráce. Zahrnuje účast MAS na společném projektu s jinou místní akční skupinou uplatňující principy metody LEADER nebo se skupinou, která uplatňuje podobný přístup v jiném regionu, členském státu EU, nebo dokonce i mimo ni. Projekty spolupráce nejsou jen pouhou výměnou zkušeností. Musí zahrnovat konkrétní společný projekt s konkrétním výstupem.

Metoda LEADER měla přínos pro ČR převážně v zacílení podpor k rozvoji území ve venkovském prostředí a v posílení kooperace subjektů na místní úrovni. MAS tvořily své unikátní Strategické plány Leader, které vznikaly na zásadách komunitního plánování pro rozvoj venkova. Realizovat své strategie mohly MAS pouze pomocí PRV, jiné OP využívat nemohly. PRV v PO 2007 – 2013 zahrnoval ve svých osách přímo osu Leader, která podporovala MAS (Místní akční skupiny, 2016).

4.3.1 Místní akční skupina (MAS)

Je společenství fungující na principech právnické osoby, které v rámci podpory a rozvoje venkova sdružuje občany, veřejné spolky, podnikatelské subjekty a organizace veřejné správy (obce, sdružení obcí a ostatní veřejné orgány), kteří mají zájem o budování společné budoucnosti regionu. Snahou je získávat finanční prostředky v podobě dotací z programů EU a národních programů. MAS provádí svou činnost v určitém regionu a svou činností tak přispívá ke zkvalitnění životní úrovně. MAS pracují pomocí metody LEADER formou komunitně vedeného místního rozvoje na území České republiky s cílem zlepšit kvalitu života na venkově. Podmínky pro existenci MAS jsou taková, že součástí nemohou být města, která mají více než 25 000 obyvatel. MAS mohou sdružovat 10 000 – 100 000 obyvatel, jednotlivé složky MAS (veřejný sektor, soukromí sektor, veřejnost) nemohou přesáhnout 50 % podílu členů, druhou polovinu musí tvořit podnikatelské subjekty a veřejné spolky (Místní akční skupiny, 2016).

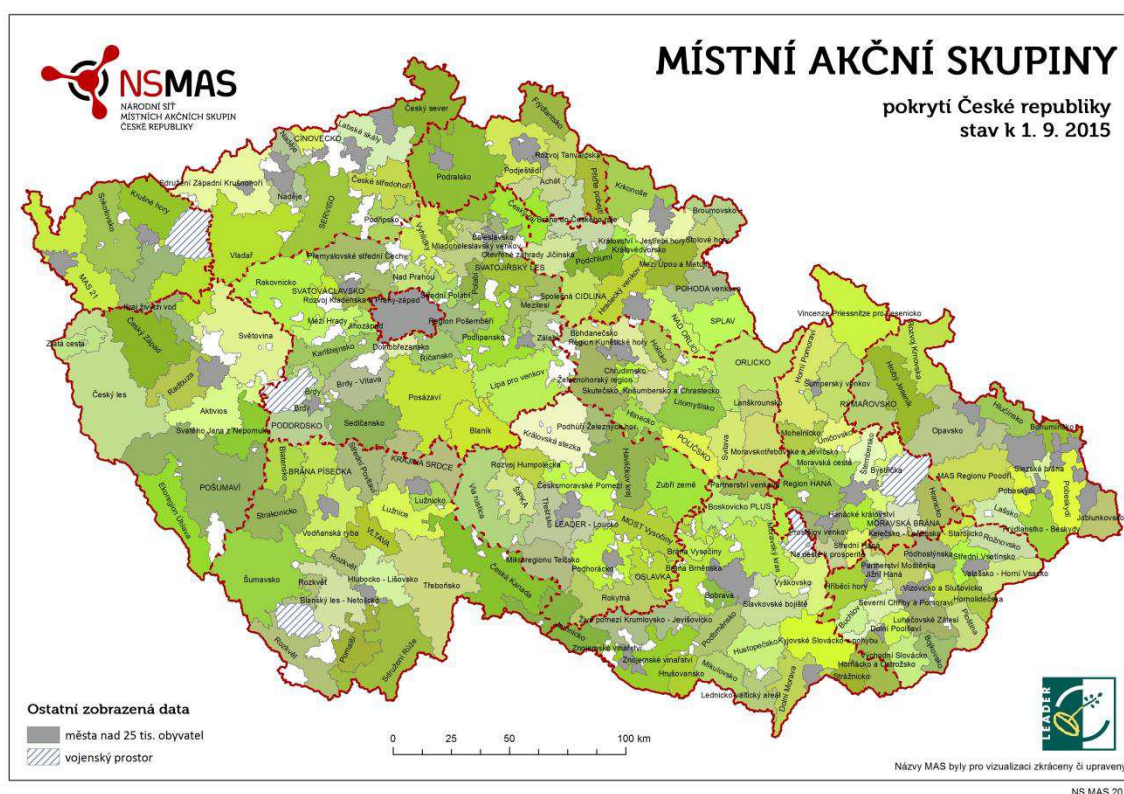
Národní síť místních akčních skupin (NS MAS)

NS MAS je subjekt, který sdružuje samostatné místní akční skupiny (MAS). V ČR je dnes 171 MAS.

Nejdůležitějšími úkoly NS MAS je:

1. Dodržovat stanovené předpisy, dle kterých se sdružení Místních akčních skupin řídí.
2. Navazovat a budovat spolupráci s organizacemi a osobami, které jsou zainteresované ve zkvalitňování životní úrovně na venkově.

3. Vytvářet snahu o transparentní a přehledné administrativní podmínky pro fungování MAS při zajištění čerpání finančních podpor z fondů. Prosazovat společné cíle ve spolupráci s orgány státní správy.
4. Vystupovat vůči národním a mezinárodním orgánům a institucím jménem všech členů MAS a na této úrovni prezentovat a poskytovat nabitě zkušenosti a informace.
5. Spolupracovat na propagaci MAS a prosazovat jejich funkci v komunitně vedeném místním rozvoji. Aktivně se zapojovat do propagace pořádáním přednášek a školení, které mají napomáhat zvýšením efektivity.
6. Účastnit se akcí na národní a mezinárodní úrovni (konferencí, výstav, exkurzí, společenských a kulturních akcí), které podporují rozvoj venkova (Místní akční skupiny, 2016).

Obrázek 7: Národní síť místních akčních skupin ČR
Zdroj: NS MAS 2015

Územní dimenze je novinka ve snižování územních disparit ČR v oblastech s ekonomickými, sociálními a environmentálními problémy. Tohoto cíle se v těchto

specifických oblastech hodlá dosáhnout prostřednictvím zvyšování konkurenceschopnosti pomocí koncentrace prostředků z ESIF. Každý region má svá specifika a od těchto specifík se také odvíjejí specifické potřeby, které se skrze územní dimenzi zohlední v ESIF. Pro územně správní jednotky je hlavním bodem k efektivnímu uplatnění územní dimenze plánování. K těmto potřebám existuje v ČR Národní dokument k územní dimenzi ČR 2014 – 2020, ve kterém je rozpracována Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020 (Územní dimenze 2014 - 2020, 2015).

Pro **PO 2014 – 2020** budou integrované nástroje realizovány prostřednictvím výše zmíněné územní dimenze skrze ESIF. Projekty budou realizovány v rámci specifických výzev a integrovanými nástroji. Integrované nástroje v PO 2014 – 2020 budou tři a to Integrované územní investice (dále jen ITI), Integrované plány rozvoje území (dále jen IPRÚ) a Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD).

Integrované územní investice (ITI)

Nástroj je určen pro největší metropolitní oblasti v ČR. Jedná se o území s koncentrací obyvatel nad 300 tis. Do tohoto specifika spadají čtyři největší města v ČR – Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Dále jsou zde zařazeny oblasti aglomerace – Ústecko – Chomutovská, Hradecko – Pardubická a Olomoucká. Každá metropolitní oblast má v souladu s EU stanovené cíle a témata dle vlastní specifikace. Obecně se jedná o oblasti dopravy, vzdělávání a trh práce, návaznost výzkumu s výrobní praxí, inovace podnikání, oblasti životního prostředí a technické infrastruktury (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

Integrované plány rozvoje území (IPRÚ)

Integrovaný nástroj je určen pro udržitelný rozvoj regionálních pólů růstu, které jsou v regionálním měřítku přirozeným spádovým územím. Jedná se o oblasti, které nespádají pod ITI, protože nesplňují podmínku 300 tis. obyvatel. Možnost využití IPRÚ budou moci realizovat Liberec, České Budějovice, Mladá Boleslav, Zlín, Karlovy Vary a Jihlava. Tak jako tomu je u ITI i zde má každá svoje oblast specifické oblasti zájmu rozvoje. Oblasti tak mohou využít IPRÚ v sociálních a zdravotních službách, vzdělávání a trhu práce, dopravní

obslužnosti, oblasti životního prostředí a technické infrastruktury (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

Obrázek 8: Území integrovaných strategií ITI a IPRÚ v PO 2014 - 2020
Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR 2015

4.3.2 Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

Jedná se o integrovaný nástroj podporující venkov a nejmenší obce, který navazuje na metodu LEADER. CLLD je vedený pomocí MAS, které zaměřují své strategie místního rozvoje na konkrétní oblast. Strategie místního rozvoje jsou vytvářeny s ohledem na potřeby místního regionu a využití jeho potenciálu. Strategie jsou koncipovány pro udržitelný rozvoj, ale také využití inovací a modernizace odvětví (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

CLLD se věnuje těmto hlavním tématům:

- Podpora v oblasti nezaměstnanosti ve venkovských oblastech (zvýšení pracovních míst, zlepšení uplatnění uchazečů na trhu práce).

- Zvýšení vzdělanosti a kvalifikovanosti obyvatel venkova s cílem lepšího uplatnění na trhu práce.
- Podpora podnikatelského sektoru ve spolupráci a společných projektech s ostatními aktéry místního rozvoje. Eliminace odlivu mladé kvalifikované síly z venkovských oblastí.
- Podpora rozvoje venkovského potenciálu (lidský potenciál, jedinečnost prostředí, kulturní dědictví, obnova kultury).
- Podpora spolupráce mezi základními a středními školami ve venkovském prostoru.
- Zvýšení kvality a dostupnosti nabízených služeb (sociálních, zdravotních) a tvorba spolupráce mezi těmito službami.
- Podpora rozvoje ekonomiky, spolupráce firem a škol.
- Rozvoj územní charakteristiky vodstva, zvětrávání půdy, modernizace bownfields, lokalizace zdrojů a podpora v ochraně životního prostředí.
- Snižování energetické náročnosti ve venkovském sektoru a inovace v získávání z obnovitelných zdrojů (Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020, 2014).

Tabulka 10: Změna alokace Leader a CLLD

Období	Operační program	Celková alokace [mil. EUR]
2007 - 2013	PRV	176
	Celkem	176
2014 - 2020	PRV	151
	IROP	382
	OP ŽP	17,5
	OP Zaměstnanost	63
	Celkem	613,5

Zdroj: MAS Horní Pomoraví

Pro období 2014 – 2020 se zvýšil počet OP, které přispívají na integrovaný nástroj CLLD a k původně pouze jednomu PRV se přidal také IROP, OP ŽP a OP Zaměstnanost. Celková

alokace se zvýšila o 437,5 mil EUR, což výrazně posiluje princip komunitně vedeného rozvoje v oblasti celkové alokace.

5. Vyhodnocení komparativní analýzy programovacích období 2007 – 2013 a 2014 - 2020

5.1 Změny v implementaci podpory z ESIF

Programovací období 2014 – 2020 svým systémem čerpání finanční podpory z ESIF vychází z programovacího období 2007 – 2013. Na základě zkušeností z minulých PO došlo v novém období k několika změnám, které by měly přispět k transparentnějšímu, jednoduššímu, efektivnějšímu a užitečnějšímu čerpání finančních prostředků z fondů EU.

V novém PO došlo ke snížení hlavních cílů ze tří na dva. Naopak došlo k rozšíření ESIF ze tří na pět, kdy se nově přidal Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond. Celková alokace pro ČR, se ovšem snížila o 8,9 % z 26,69 mld. EUR na 24,31 mld. EUR.

Další výraznou změnou je snížení v celkovém počtu operačních programů z 25 na 15. Příslibem tohoto snížení počtu programů je větší přehlednost a zjednodušení pro koncové žadatele. Největší změnou v počtu operačních programů, které spadají do přímé spojitosti s územím ČR je existence jednoho společného Integrovaného operačního programu pro regiony (IROP), místo sedmi regionálních operačních programů (ROP), které zastupovali V PO 2007 – 2013 každý region NUTS II a integrovaného operačního programu (IOP), který působil jak v cíli Konvergence, tak v cíli určeném pro Prahu.

IROP nyní v PO 2014 – 2020 spadá do cíle Investice pro růst a zaměstnanost. V ČR byly ROP dříve spravovány jednotlivými Regionálními radami soudržnosti, ty nyní nahradí jeden řídicí orgán, a to Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Ačkoliv se v posledních letech v oblasti samosprávy přiklání k decentralizaci a převedení rozhodování na nižší celky samosprávného řízení, v tomto případě je tomu právě naopak. Jedním z důvodů této změny je snaha o transparentnější plnění oproti předchozímu PO a jeho rozdělení na jednotlivé ROP spravovány Regionálními radami, které často doprovázely korupční kauzy. Např. Kauza ROP Severozápad, kde při auditu Ministerstva vnitra ČR bylo zjištěno špatné hospodaření s evropskými dotacemi. V této kauze padlo několik obvinění z pronevřery a

uplácení. Další známou kauzou byla také v ROP Jihozápad. Agentura Transparency International, která mapovala stav korupce, prokázala v těchto ROP manipulace v procesech s dotacemi z EU. I v dalších ROP se prokázalo napojení soukromého podnikatelského sektoru a kontroverzních podnikatelů na politické struktury a jejich vzájemné protiprávní spolupráce. Avšak regiony na úrovni NUTS II a jejich příslušné řídicí organizace v rámci čerpání dotací zůstanou zachovány i v PO 2014 – 2020 v pozici vyhodnocovatele podporovaných projektů a jako určitá podpora IROP v dané oblasti.

IROP je velmi široce zaměřený operační program a jeho cílem je zvýšení kvality života napříč všemi kraji České republiky s výjimkou Prahy prostřednictvím rozvoje konkurenceschopnosti, infrastruktury, veřejné správy a posílení sociálního sektoru. ROP a IOP v předchozím PO byly také velmi široce zaměřené OP a jejich zaměření bylo podobné s IROP. ROP a IOP plnily své cíle prostřednictvím modernizace dopravní infrastruktury, konkurenceschopnosti soukromého sektoru, cestovního ruchu, modernizací měst a venkovských oblastí.

Jednou z hlavních změn mezi PO je změna ve struktuře zaměření prioritních os. V PO 2007 – 2013 byla v rámci ROP NUTS II vždy jedna prioritní osa věnována podpoře cestovního ruchu v regionu. V PO 2014 – 2020 nahradila cestovní ruch podpora v sociální oblasti. Další prioritní osy ve srovnání dvou PO jsou si velice podobné (rozvoj dopravy, podpora rozvoje území a technická pomoc).

Podpora malých obcí a měst přešla v novém PO 2014 - 2020 pod IROP, který se tak stal hlavním programem pro drobné obce. Pro obce tak nevýhodně vznikne daleko větší konkurenční prostředí, protože se budou ucházet o dotace s více subjekty, které mají více obyvatel a více administrativní podpory v ohledu na získání podpory.

PRV se nově stal jedním z operačních programů. EZRV, ze kterého je financován, je nyní zařazen do kohezní politiky EU mezi strukturální fondy. V PRV došlo k zásadní změně z pohledu malých obcí, pro které byl PRV přímo určen. PRV v PO 2007 – 2013 obsahoval prioritní osy věnované zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a prioritní osu Leader. Pro malé obce byly cíleny projekty např. na výstavbu kanalizací a čištění odpadních vod. Všechny tyto aktivity nyní přešly pod OP ŽP. Všechny ostatní oblasti

podpory přešly pod IROP. V PO 2014 – 2020 je PRV určen převážně jen pro podporu podnikání v zemědělství a lesnictví. Pro obce je tedy možnost využívat podporu z PRV pouze pokud jsou vlastníky lesů nebo zemědělské půdy. V OP ŽP nastaly pro malé obce změny pouze v poskytování podpor na výstavby a rekonstrukce kanalizací a čistíren odpadních vod.

Změnami v administrativě je sjednocení elektronického prostředí pro podávání žádostí což zvyšuje transparentnost. V PO 2007 – 2013 se jednalo o systém Benefit 07 pro ROP, systém Benefill pro OP ŽP a elektronická žádost Státního zemědělského intervenčního fondu pro PRV. Nově je tedy v PO 2014 – 2020 systém MS 2014+, jednotné elektronické prostředí pro všechny operační programy kromě PRV – tam je nutné se přihlásit přes Portál Farmáře. V PO 2007 – 2013 bylo možné vyhlášovatelem v rámci výzev zkracovat termín přijetí žádosti. Aktuálně jsou jasně stanovené termíny pro příjem žádostí, které jsou dodržovány v celé délce trvání.

Pro obce z nového období vyplývá několik podnětů. Obce se musí zorientovat v novém PO v programových dokumentech, struktuře dokumentů (výzvy, přílohy) a v novém elektronickém systému MS2014+ pro odevzdání žádosti a sledování následné realizace projektu. Pro malé obce je proces prostudování nové problematiky v čerpání dotací velice obtížný z personálního a administrativního hlediska (většinou starosta a administrativní pracovník). Zaměstnanci tak nestíhají plnit své pracovní povinnosti a to vede starosty malých obcí k přenechání činnosti, která je spojena s přípravou žádosti o dotaci na komerční agentury nebo pokud jsou členy, tak na MAS.

Pro vyřízení žádosti musí mít nyní starosta zřízen elektronický podpis, protože celý proces vyřízení žádosti probíhá již elektronicky. Obec musí předkládat všechny oskenované přílohy (např. projektová dokumentace, energetické audity) do elektronického rozhraní. Z nově přijatého zákona o veřejných zakázkách a z pravidel operačních programů jsou neustále se zpřísnující podmínky pro výběrová řízení na realizaci projektu. Povinnost starostů je vyvěšovat výzvy na portálech pro zveřejňování veřejných zakázek. Z hlediska transparentnosti je to jistě krok kupředu, ale pro malé obce to přináší jednu negativní věc. V malých obcích je snaha realizovat zakázky s místními firmami z důvodů zaměstnanosti v obcích. Nynější cestou mohou předkládat nabídky velké firmy, které nabízejí menší

cenu. Z minulého období z této strany nevzešla žádná změna a v rámci výběrových řízení je hlavním hodnotícím kritériem cena. Do výběrových řízení se tak mohou přihlašovat účelově založené firmy, které nemají žádné reference.

Pro obce v rozsahu 500 – 2000 obyvatel plynou největší změny v zlepšení transparentnosti a zjednodušení problematiky při čerpání dotací, pro záměry obce se změnilo zaměření prioritních os OP, které jsou pro obce a jejich potřeby přínosnější a velkým přínosem je zjednodušení administrativy při podávání žádostí o dotaci. Zhodnocením dílčího cíle 1 se potvrzuje výzkumný předpoklad 1 a výrazně se rozšiřují možnosti podpory projektů pro obecní rozvoj. Pro obce je jedním z největších přínosů a zároveň největší změnou posílení komunitně vedeného rozvoje (Leader), díky kterému mohou obce výrazně zasahovat do rozvoje svých regionů. Subjekty, které v regionech působí, se mohou společnou spoluprací podílet na vytváření strategie, která se bude v regionu uplatňovat a sami tak mohou svou iniciativou ovlivňovat budoucnost regionu. Tyto subjekty sdružují MAS, které velice přispívají a pomáhají při rozvoji venkovského prostoru. Pro Integrovaný nástroj CLLD také výrazně vzrostla alokace a tyto skutečnosti potvrzují výzkumný předpoklad 2 a v PO 2014 – 2020 došlo k výraznému posílení principů CLLD.

5.2 Alokace z ESIF v rámci operačních programů

Podkapitola je navázána na podkapitoly 4.1 a 4.2 konkrétně na komparaci jednotlivých sledovaných OP a jejich celkových alokací společně s výší procentuální podpory z EU.

Tabulka 11: Porovnání alokací operačních programů

Období	Operační program	Celková alokace [mil. EUR]
2007 - 2013	PRV	335,4
	ROP	2 028
	IOP	70,1
	OP ŽP	2 873
	Celkem	5 306,5
2014 - 2020	PRV	181,8
	IROP	3 473
	OP ŽP	2 566
	Celkem	6 220,8

Zdroj: Programy pro programové období 2014 - 2020

Dle tabulky se pro obce a města v rozsahu 500 – 2000 obyvatel výrazně rozšířily možnosti v oblasti celkové finanční alokace, což dle zhodnocení dílčího cíle 2 potvrzuje výzkumný předpoklad 2. V porovnávaných OP se podpora na PO 2014 – 2020 zvýšila, o 914,3 mil. EUR.

Obecně lze říci, že výše procentuální podpory pro obce se u všech OP snížila. Nicméně v každém opatření Fiche jsou procenta dotace posuzována individuálně. V PO 2007 - 2013 mohly obce dosáhnout až na 90% dotaci v rámci PRV např. na úpravu veřejných prostranství, což v novém PO 2014 - 2020 již u žádných opatření není možné dosáhnout. Na druhou stranu v PO 2014 - 2020 existuje i pro obce možnost dosáhnout až na 100% dotaci, pokud bude žádat na opatření, jako jsou neproduktivní investice v lesích z PRV

např. budování odpočívek pro cyklisty. Ale jedná se o projekty, které nejsou z pohledu malých obcí rozhodně prioritní. Pro potřeby realizace „tvrdých“ projektů – údržby obecního majetku či obnovy infrastruktury obce bylo PO 2007 - 2013 lépe nastavené. Např. oblíbené zateplování budov OP 2007 - 2013 umožňovalo financování projektu až 90% dotací, nyní je nastaveno na 45 %.

Ve sledovaných PO se změnila alokace jednotlivých vybraných OP. V PRV se v PO 2014 – 2020 obcím v rozsahu 500 – 2000 obyvatel snížila alokace o 153,6 mil. EUR. Toto snížení je, jak již bylo zmíněno v kapitole 6.4 způsobeno přesunem několika záměrů na jiné OP.

IROP, který nově vznikl ze sedmi ROP a jednoho IOP se výrazně zvýšila alokace v porovnání s předchozími osmi OP. Celková alokace, na kterou sledované obce mohou dosáhnout, se zvýšila o 1 374,9 mil. EUR.

Pro třetí sledovaný OP ŽP se do nového období snížila alokace o 307 mil. EUR, ale jeho náplň v podobě prioritních os zůstal stejný.

Podpora malých obcí a měst přešla v novém PO 2014 - 2020 pod IROP, který se tak stal hlavním programem pro drobné obce. Pro obce tak nevýhodně vznikne daleko větší konkurenční prostředí, protože se budou ucházet o dotace s více subjekty, které mají více obyvatel a více administrativních podpory v ohledu na získání podpory.

Pro malé obce se situace z hlediska zvýšení alokace zlepšila, ale jsou hůře dosažitelné, protože jsou zacílené na aktivity, které nejsou pro obce prioritní. Evropská unie má programy nastavené tak, že k vyrovnávání hospodářských rozdílů dojde investicemi do lidského kapitálu (tento záměr je naprosto logický, ale pro obce za předpokladu, že mají zajištěny nemovitosti a inženýrskou infrastrukturu). Obce se tak dostávají do problému, ve kterém se pro ně mění programy s cílem čerpání a obce by měli řešit infrastrukturální revitalizace obcí svými rozpočty, ale k tomu nemají adekvátní příjmy.

6. Případová studie – vybrané projekty obce

Kapitola obsahuje případovou studii vybraných projektů obce Jedlí, které jsou téměř stejného charakteru, a lze na nich tedy objektivně posoudit změny ve vybraném OP. Tato kapitola navazuje na dílčí cíl 3 a ověřuje výzkumné předpoklady VP1 a VP2.

V roce 2014 zažádala obec Jedlí z OP ŽP (PO 2007 – 2013) o dotaci na zateplení budovy obecního úřadu. Učinila tak na základě svého strategického rozvojového plánu, ve kterém je jednou z priorit snížení energetické náročnosti veřejných budov, spadajících pod majetek obce. Žádost byla vyřizována skrze MAS Horní Pomoraví, ve které je obec Jedlí členem. V roce 2016 žádala obec nově dle svého strategického rozvojového plánu o dotaci na zateplení kulturního domu rovněž z OP ŽP (PO 2014 – 2020) a také za pomoci MAS Horní Pomoraví.

Předmětem projektů je snížení energetické náročnosti budov prostřednictvím omezení úniku tepla zateplením obvodových stěn, zateplením podlah a střešních konstrukcí, výměnou okenních a dveřních výplní. Cílem projektů je změna energetické náročnosti a snížení spotřeby energie.

Tabulka 12: Porovnání vybraných projektů obce

Programovací období	2007 - 2013	2014 - 2020
Název projektu	Snížení energetické náročnosti budovy obecního úřadu Jedlí	Zateplení kulturního domu v Jedlí
Operační program	OP ŽP	OP ŽP
Prioritní osa	3 - Udržitelné využívání zdrojů energie	5 - Energetické úspory
Primární oblast podpory	3.2 - Realizace úspor energie a využití odpadního tepla	5.1 - Snížit energetickou náročnost veřejných budov
Výše možné podpory	Do 90 % způsobilých výdajů (85 % FS, 5 % státní rozpočet)	Do 45 % způsobilých výdajů (85 % FS, 5 % státní rozpočet)
Financování		
Celkové výdaje	1 434 454 Kč	4 993 818 Kč

Způsobilé výdaje	1 151 929 Kč	4 993 818 Kč
Nezpůsobilé výdaje	282 525 Kč	0 Kč
Podpora FS	979 140 Kč	2 247 218 Kč
%	85%	45%
Spolufinancování ze státního rozpočtu	172 789 Kč	0 Kč
%	5%	0%
Spolufinancování z obecního rozpočtu	115 193 Kč	2 746 599 Kč
%	10%	55%
Způsob odevzdání žádosti a dokládání příloh	V tištěné podobě. Celkem 26 příloh a požadavků.	V elektronické podobě. Celkem 30 příloh a požadavků.

Zdroj: MAS Horní Pomoraví

Nezpůsobilé výdaje tvoří částky, které se od celkové částky odečítají. U projektu obecního úřadu nezpůsobilé výdaje tvoří budoucí provozní úsporu vygenerovanou za pět let a náklady spojené s přípravou projektu (úprava povrchů, klempířské a zámečnické konstrukce). Stanovení způsobilých a nezpůsobilých výdajů je stanoveno pravidly programu (Evropské strukturální a investiční fondy, 2015).

6.1 Změny vybraných projektů OP ŽP

Změny z pohledu žadatele v rámci OP ŽP jsou poměrně podstatné. Především z hlediska snížení procenta dotace (PO 2007 – 2013 – 90 %, PO 2014 – 2020 – 45 %) se předpokládá výrazný úbytek žádostí. Na druhou stranu, se snížily dotační možnosti spojené s údržbou obecních budov a obecního majetku. Pokud tedy budou obce nuceny řešit havarijní stav svých budov, tak možnost využití této podpory, alespoň částečně sníží výdaje spojené s revitalizací. Kvůli tomuto důvodu budou obce racionálněji přistupovat ke svým strategickým plánům.

Další výraznou změnou je administrativní zátěž vyřízení dotace. Dříve musela být žádost podána ve fyzické podobě na regionální pracoviště Státního fondu životního prostředí. To bylo spojeno s vysokou dokumentovou zátěží, která časově a ekonomicky zatěžovala proces vyřízení dotace. V novém PO jsou již žádosti vyřizovány elektronicky, což celkově urychlilo, zpřehlednilo a zjednodušilo proces pro podání žádosti o dotaci. Starostové k tomuto procesu musí mít elektronický podpis a umět ho používat. Dle slov paní Ing. Anny Bartošové je však realita mnohdy zcela opačná. Oproti minulému období se rozšířil počet předkládaných příloh z 26 na 30.

Závěr

V úvodu této diplomové práce byl nastíněn důvod výběru tématu diplomové práce Podpora rozvoje měst a obcí v programovacím období EU 2014 - 2020 se zaměřením na obce o rozsahu 500 – 2000 obyvatel. Autor práce z jedné takovéto obce pochází a má k ní kladný vztah. Jeden z členů jeho rodiny je v této obci starostou. Úvod obsahuje popis postupu a struktury práce, dle kterého se odvíjí jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Dále je v něm představen hlavní cíl a poté stanoveny jednotlivé výzkumné předpoklady a dílčí cíle, které byly dle zvolených výzkumných metod a postupů analyzovány a vyhodnoceny z pohledu jejich relevance.

V první teoretické kapitole je stručně nastíněn historický vývoj EU především z pohledu rozšiřování se o počty členů a zakládání institucí spojených s kohézní politikou. Dále se kapitola věnuje regionální politice EU, jejím historickým vývojem a problematikou. V této kapitole se také pojednává o subjektech HSS, a to především o regionech NUTS II a jejich principech, na kterých stojí podstata HSS. Dále nástroje v podobě strukturálních a investičních fondů, které jsou aplikované v regionální politice EU a instituce, které se podílejí na tvorbě a řízení HSS. Poslední částí této kapitoly je princip tvorby rozpočtu EU a následného financování regionální politiky států společenství. Zde je nastíněn princip přerozdělování prostředků do jednotlivých států EU. ČR je v rámci společenství stále čistým příjemcem což znamená, že do rozpočtu EU odvádí méně finančních prostředků, než přijímá.

V dalších kapitolách 2. a 3. jsou rozdělena jednotlivá programovací období v ČR a evropské smlouvy, na jejichž základech jsou stanoveny cíle regionální politiky EU pro dané období. U obou období jsou vypsány dokumenty, které předkládá společenství ČR. Jedná se o dokumenty, dle kterých ČR stanovuje své cíle v oblasti regionální politiky, které pokud se shodují s cíli stanovenými EU, tak na jejich základě může ČR čerpat prostředky z fondů EU. Dále jsou zde představeny odsouhlasené operační programy pro ČR s vyšší alokací, které jsou rozděleny dle cílů stanovených EU.

Stanovené výzkumné předpoklady, které byly určeny v úvodní kapitole diplomové práce, měli za cíl zhodnotit možnosti obcí v programovacím období. V 5. kapitole praktické části

autor pomocí komparativní metody zhodnotil na základě rešerší a analýz čerpání podpory u vybraných operačních programů. V programovacím období 2007 – 2013 se jednalo o čtyři operační programy (PRV, ROP, IOP a OP ŽP) a v programovacím období 2014 – 2020 šlo o tři operační programy, které na předchozí programy navazují. Pro vyhodnocení komparativní analýzy autor práce zhodnotil výše zmíněné operační programy a jejich prioritní osy a podoblasti, ze kterých obce se stanoveným rozsahem 500 - 2000 obyvatel mohou zažádat o čerpání podpory. Oblasti, ze kterých mohou obce potenciálně čerpat prostředky, byly hodnoceny dle jejich zaměření podpory, výše alokace a míry spolufinancování. Informace byly získávány z jednotlivých programových a prováděcích (implementačních) dokumentů.

Změny v implementaci byly pro obce především ve sjednocení sedmi ROP a jednoho IOP pod jeden IROP. Pro tento krok byl také jeden z důvodů výskytu netransparentního plnění dotací a zrod několika korupčních kauz v Regionálních radách. U PRV nastala změna, že již nebude pro malé obce do 2000 obyvatel výhradním operačním programem a jeho aktivity nyní převzal IROP a částečně OP ŽP. Pro obce jsou další velkou změnou administrativní úkony spojené s vyřízením žádosti o dotaci. Zde došlo ke sjednocení pod jeden elektronický systém, přes který se nově dokládají všechny náležitosti pouze v elektronické podobě. Na základě zmíněných faktů a vyhodnocení dílčího cíle 1 se potvrdil výzkumný předpoklad 1 a obcím se skutečně v této oblasti rozšířily možnosti podpory projektů oproti předchozímu PO.

Jedním z hodnotících faktorů byla alokace v jednotlivých operačních programech. U sledovaných programů došlo ke zvýšení i snížení celkové alokace. Např. v PRV obce ztratili z důvodů změny struktury programu možnost čerpat 153,6 mil. EUR oproti předchozímu období. V dalším sledovaném programu OP ŽP došlo také ke snížení alokace o 307 mil. EUR. Ve třetím sledovaném programu IROP, který vznikl na základě osmi předešlých programů je situace opačná, a zde došlo k navýšení alokace o 1 379,4 mil. EUR. Celková alokace mezi jednotlivými obdobími se pro obce zvýšila o 914,3 mil. EUR. Po převedení některých zaměření z PRV na IROP se stává IROP nejdůležitějším programem pro malé obce. Tato kapitola byla zkoumána prostřednictvím 2 dílčího cíle a na základě výsledků komparativní analýzy se potvrdil výzkumný předpoklad 1 v oblasti

celkové alokace. V oblasti procentuálního spolufinancování z ESIF se však obcím podmínky zhoršily a téměř u všech podoblastí se podpora snížila.

Výše zmíněné poznatky byly v práci demonstrovány na případové studii vybraných projektů obce Jedlí. Srovnání dvou téměř identických projektů z jiného programovacího období. Jednalo se o projekty snížení energetické náročnosti veřejných budov předkládané do stanovených prioritních os Operačního programu Životní prostředí. Největší změnou je procentuální snížení podpory ze strany EU a státního rozpočtu. V dřívějším období dosáhla obec v rámci prioritní osy OP ŽP na podporu 90 % a obecní rozpočet se podílel pouze 10 %. V novém programovacím období byla podpora z EU pouhých 45 %. Další změnou byla administrativní stránka žádosti o podporu, která probíhá elektronicky a starostové nemusí podepisovat vše přímo, ale nyní nově elektronickým podpisem, což usnadňuje a urychluje podání žádosti. S procentuálním úbytkem dotační podpory a transparentnějším vyplňování žádostí budou obce lépe a s větší rozvahou zvažovat investice do majetku a tím vzroste význam strategického plánování a nutnost zvažovat každou investici. V této kapitole byl splněn dílčí cíl 3 a na základě zjištěných skutečností ověřeny výzkumné předpoklady 1 a 2, až na oblast spolufinancování projektů z ESIF.

Pro obce se rozšiřují možnosti v podobě integrovaného nástroje CLLD, který naplňuje strategii Leader. Obce v rámci komunitně vedeného rozvoje oblasti, pod kterou spadají, mohou přímo ovlivnit, kam se bude strategie jednotlivých území ubírat. Propojením místních aktérů (veřejné správy, soukromého sektoru a neziskových organizací), kteří nejlépe znají charakteristiku oblasti, ve kterém žijí. Při společné tvorbě strategických plánů dokáží charakterizovat potřeby a zaměření podpor. V PO 2014 – 2020 také došlo k výraznému zvýšení finanční alokace a rozšíření počtu zapojení OP na financování CLLD. Naplňování strategie Leader jsou pod záštitou MAS. Pro obce jsou MAS výraznou pomocí při získávání podpor z ESIF, protože proces podání žádosti o podporu vyžaduje velkou administrativní a personální zátěž a personální. Z poznatků, které vyplynuly z analýz v jednotlivých bodech lze říci, že pro obce v rozsahu 500 – 2000 obyvatel se v novém PO možnosti zvýšily i přes snížené spolufinancování ze strany EU. Možnosti se zvýšily především v celkové alokaci a ve zjednodušení administrativy. Jako přínos lze také hodnotit změnu přístupu v oblasti strategického plánování v obcích a v MAS. Na základě těchto skutečností se potvrdil i výzkumný předpoklad 2.

Pro zlepšení situace napříč ČR by se měly všechny obce snažit stát součástí některé z MAS a využít tak administrativní podpory, kterou skupiny nabízejí pro získání finanční podpory z ESIF. Při přerozdělování finančních prostředků z jednotlivých OP by měla být stanovena větší selektivnost. Ve vypsáních výzvách se mohou ucházet všechny obce a města a to i v rámci MAS. Pro velká města to představuje určitou výhodu z důvodu vyššího personálního využití v oblasti dotací a také disponují většími rozpočty, a proto pro ně nižší míra spolufinancování z ESIF nepředstavuje takovou zátěž jako pro malé obce. V mnoha obcích například nejsou dosud vybudované čistírny odpadních vod a pro malé obce je vlastní rozpočet na tak rozsáhlý projekt nedostačující. Tudiž i v rámci regionů, které spadají pod cíl Investice pro růst a zaměstnanost by měly být na úrovni jednotlivých OP stanoveny míry spolufinancování dle počtu obyvatel obcí a měst.

Seznam použité literatury

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. 2009. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-111-6.

CIHELKOVÁ, Eva. 2011. *Evropská ekonomická integrace: procesy, politiky, governance*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1835-0.

Committee of the Regions. 2016. *European Union* [online]. Brusel: Committee of the Regions [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://cor.europa.eu/en/about/Pages/key-facts.aspx>

Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU za rok 2014. 2015. *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2015/cista-pozice-ceske-republiky-vuci-rozpor-20319>

Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020. 2014. In: . Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

EU expenditure and revenue 2007-2013. 2016. *European Commission* [online]. [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/figures/2007-2013/index_en.cfm

European Economic and Social Committee [online]. 2016. Brusel: European Economic and Social Committee [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.eesc.europa.eu/>

Evropské strukturální a investiční fondy [online]. 2015. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce. 2015. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci. ISBN 978-80-7538-008-1.

Evropský sociální fond v ČR. 2009. *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2015 [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/esf>

Fisheries. 2016. *Evropská komise* [online]. Brusel: Evropská komise [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_cs.htm

Fondy EU. 2014. *Strukturální fondy* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

Fondy Evropské unie a politika hospodářské a sociální soudržnosti. 2010. *BusinessInfo* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/fondy-evropske-unie-a-politika-5157.html#!&chapter=2>

CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. 2007. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku. ISBN 978-80-86684-43-7.

Integrovaný operační program 2007 - 2013, 2011. In: . Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR.

Integrovaný regionální operační program 2014 - 2020. 2015. In: . Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Kohezní politika 2014 - 2020. 2016. *EurActiv* [online]. EurActiv [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/print-version/link-dossier/kohezni-politika-2014-2020-v-cr-000100>

KÖNIG, Petr a David UHLÍŘ. 2009. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-011-9.

LACINA, Lubor a Jan OSTŘÍŽEK. 2011. *Učebnice evropské integrace*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Brno: Barrister. ISBN 978-80-87474-31-0.

Lisabonská strategie. 2003. *Businessinfo* [online]. Praha: Zastoupení Evropské komise v ČR [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/lisabonska-strategie-5134.html#rizeni_lisabonskeho_procesu

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. 2007. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister. ISBN 978-80-87029-13-8.

Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020. 2014. In: . Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Ministerstvo financí ČR [online]. 2016. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: www.mfcr.cz

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Evropské strukturální a investiční fondy [online]. 2016. Praha [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/>

Místní akční skupiny. 2016. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. Benešov: Národní síť Místních akčních skupin České republiky [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

Národní rozvojový plán České republiky 2007 - 2013. 2006. III. Praha: Vláda České republiky.

Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013. 2007. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.

Operační program životní prostředí 2007 - 2013. 2012. In: . Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR.

Operační program životní prostředí 2014 - 2020. 2015. In: . Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR.

Program rozvoje venkova 2014 - 2020. 2015. In: . Praha: Ministerstvo zemědělství ČR.

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 - 2013. 2015. In.: Praha: Ministerstvo zemědělství ČR.

Programové období 2007-2013. 2012. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

Přehled Fondů EU. 2014. *Euroskop* [online]. Praha: Vláda České republiky [cit. 2015-11-19]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9035/sekce/prehled-fondu-eu/>

Regional Development. 2016. *European Parliament* [online]. Brusel: European Parliament [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/committees/en/regi/home.html>

Regional policy. 2016. *European Commission* [online]. Brusel: European Commission [cit. 2016-04-29]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_en.htm

Regional Policy. 2014. *European Commission* [online]. Brusel: European Commission [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/is-my-region-covered/

Regionální operační program Jihovýchod 2007 - 2013. 2007. In.: Regionální rada regionu.

Regionální operační program Jihozápad 2007 - 2013. 2013. In.: Regionální rada regionu.

Regionální operační program Moravskoslezsko 2007 - 2013. 2011. In.: Regionální rada regionu.

Regionální operační program Severovýchod 2007 - 2013. 2011. In.: Regionální rada regionu.

Regionální operační program Severozápad 2007 - 2013. 2011. In.: Regionální rada regionu.

Regionální operační program Střední Čechy 2007 - 2013. 2011. In.: Regionální rada regionu.

Regionální operační program Střední Morava 2007 - 2013. 2011. In.: Regionální rada regionu.

Schumanova deklaráce. 2015. *Evropská unie* [online]. Brno: Europe Direct [cit. 2015-11-17]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/europe-day/schuman-declaration/index_cs.htm

Státní zemědělský intervenční fond [online]. 2015. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/>

Strategie Evropa 2020. 2010. *Vláda České republiky* [online]. Praha: Vláda ČR [cit. 2015-12-05]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

Územní dimenze 2014 - 2020. 2015. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Uzemni-dimenze-2014-2020>

Víceletý finanční rámec 2014 – 2020. 2015. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/vicelety-financni-ramec/vicelety-financni-ramec-2014--2020-20232>

Seznam příloh

Příloha A - Dotační možnosti obcí z ROP Jihovýchod

Příloha B - Dotační možnosti obcí z ROP Jihozápad

Příloha C - Dotační možnosti obcí z ROP Moravskoslezsko

Příloha D - Dotační možnosti obcí z ROP Severovýchod

Příloha E - Dotační možnosti obcí z ROP Severozápad

Příloha F - Dotační možnosti obcí z ROP Střední Čechy

Příloha G - Dotační možnosti obcí z ROP Střední Morava

Příloha A – Dotační možnosti obcí z ROP Jihovýchod

1.2 Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy

- Podporované aktivity: Modernizace veřejné dopravy a dopravní obslužnosti spojenou s rozšíření ekologické veřejné dopravy. Zkvalitnění služeb pro osoby s omezenou možností pohybu a orientace.
- Alokace: 35 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

1.4 Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu

- Podporované aktivity: Výstavba a rekonstrukce komunikací pro nemotorovou dopravu. Podpora bezpečnosti cyklistů a chodců, výstavba bezbariérových přístupů na komunikacích pro nemotorovou dopravu.
- Alokace: 18 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

- Podporované aktivity: Modernizace turistické infrastruktury, památek regionálního významu, cyklotras, komunikací k turistickým objektům.
- Alokace: 114 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu

- Podporované aktivity: Vytvoření marketingových a informačních strategií podporující konkurenceschopnost cestovního ruchu. Zřízení informačních systémů, webových stránek, rezervačních systémů, vícejazyčné propagační materiály. Pořádání kulturních akcí, veletrhů a workshopů.

- Alokace: 20 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.3 Rozvoj a stabilizace venkovských sídel

- Podporované aktivity: Výstavba a rekonstrukce veřejných prostranství, škol a jejich zařízení, zdravotnických zařízení, objektů pro kulturu a sport. Revitalizace brownfields a jejich nové využití.
- Alokace: 38 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %), (Regionální operační program Jihovýchod 2007 - 2013, 2007).

Příloha B – Dotační možnosti obcí z ROP Jihozápad

1.2 Rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu

- Podporované aktivity: Výstavba a rekonstrukce železničních stanic, autobusových nádraží a zastávek, parkovišť, informačních systémů. Rozvoj integrovaných dopravních systémů.
- Alokace: 3,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

1.5 Rozvoj místních komunikací

- Podporované aktivity: Výstavba a modernizace místních komunikací, oprava havarijních stavů. Nové řešení dopravních situací na křižovatkách a přejezdech pro zvýšení bezpečnosti a lepší dostupnosti obcí a jejich částí.
- Alokace: 38,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.3 Revitalizace částí měst a obcí

- Podporované aktivity: Sanace a revitalizace částí obcí se zanedbanými areály, které jsou v havarijním stavu. Revitalizace obecních částí přístupných veřejnosti. Vybavení objektů spojených s občanskou vybaveností pro sport, kulturu a komunitní život.
- Alokace: 20,9 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.4 Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství

- Podporované aktivity: Výstavba a modernizace škol a školských zařízení, které povedou ke zvýšení úrovně vzdělávání.

- Alokace: 36,5 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.5 Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci

- Podporované aktivity: Podpora rozvoje, výstavba, modernizace ústavů sociální péče, domovu důchodců, objektů sloužící ohroženým vyloučeným skupinám ze společnosti, objektů mimoškolní a předškolní péče. Modernizace zařízení v kompletní oblasti sociálních služeb.
- Alokace: 25,5 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.6 Rozvoj zdravotnické péče

- Podporované aktivity: Modernizace a výstavba objektů zdravotnických zařízení a modernizace vybavení.
- Alokace: 46,8 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Výstavba a modernizace turistických tras, sportovní a rekreační infrastruktury, kulturní infrastruktury a ubytovacích zařízení.
- Alokace: 85,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.2 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Revitalizace kulturních, historických a technických památek, památkově chráněných objektů a veřejných prostranství v památkově chráněných územích.
- Alokace: 33,5 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.3 Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Zřizování internetových informačních systémů, objednávkových systémů, webových stránek a podpora marketingových aktivit v oblasti cestovního ruchu.
- Alokace: 5 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %), (Regionální operační program Jihozápad 2007 - 2013, 2013).

Příloha C – Dotační možnosti obcí z ROP Moravskoslezsko

1.1.2 Bezpečnost na komunikacích, cyklistická a pěší doprava

- Podporované aktivity: Výstavba cyklostezek a jejich značení, chodníků a přechodů pro zlepšení bezpečnosti cyklistů a chodců z důvodu vysoké intenzity silniční dopravy.
- Alokace: 26 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

1.3 Rozvoj dopravní obslužnosti

- Podporované aktivity: Rozšíření integrovaného dopravního systému pro podporu regionální veřejné dopravy. Vybudování infrastruktury hromadné dopravy a dostavba přestupních terminálů. Rekonstrukce stávajících zastávek a modernizace vozového parku se zaměřením na ekologickou hromadnou dopravu.
- Alokace: 76,2 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.2 Rozvoj cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Revitalizace kulturních a industriálních památek, technických zajímavostí a kulturního dědictví s využitím jejich potenciálu pro cestovní ruch. Modernizace zimních areálů v Beskydech a Jeseníkách s možností celoročního využití. Modernizace ubytovacích kapacit a infrastruktury spadající pod cestovní ruch. Podpora propagace cestovního ruchu v regionu.
- Alokace: 63,4 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.3 Podpora využívání brownfields

- Podporované aktivity: Revitalizace zemědělských a průmyslových areálů a objektů za účelem nových investic a rozvoje podnikatelských aktivit.
- Alokace: 44,8 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

4.1 Rozvoj venkova

- Podporované aktivity: Obnova a rekonstrukce venkovských sídel, veřejných budov a veřejných prostranství. Rekonstrukce památek, komunikací, škol a školských zařízení a jejich vybavenosti. Zvyšování atraktivity venkovských obcí a jejich kulturního dědictví. Rekonstrukce a výstavba sportovišť a kulturně využívaných objektů, hasičských zbrojnic a tržnic.
- Alokace: 71,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %), (Regionální operační program Moravskoslezsko 2007 - 2013, 2011).

Příloha D – Dotační možnosti obcí z ROP Severovýchod

1.2 Podpora projektů zlepšujících dopravní obslužnost území

- Podporované aktivity: Modernizace a rozvoj infrastruktury ve veřejné dopravě. Obnova vozového parku s ohledem na ekologii. Rozvoj infrastruktury v cyklistické dopravě a podpora bezpečnosti dopravy jako celku.
- Alokace: 72,9 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.3 Rozvoj venkova

- Podporované aktivity: Revitalizace brownfields s budoucím využitím pro občanskou vybavenost nebo podnikatelský sektor. Vybudování silničních komunikací k rozšíření dopravní obslužnosti ke stanoveným objektům a parkovacích ploch. Výstavba a modernizace inženýrských sítí obce s ohledem na environmentální trendy. Revitalizace historických, kulturních a technických památek. Rekonstrukce veřejných prostranství a investice do občanské vybavenosti.
- Alokace: 44,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.1 Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Podpora infrastruktury regionu v oblasti cestovního ruchu. Revitalizace a výstavba ubytovacích zařízení a objektů sloužící k rozvoji cestovního ruchu. Rozvoj turistických tras a to jak pěších, tak i cyklostezek.
- Alokace: 141,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.2 Marketingové a koordinační aktivity v oblasti cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Tvorba marketingových studií, projekty zabývající se rozvojem cestovního ruchu, projekty na propojení veřejného a soukromého sektoru a jejich vzájemné spolupráce. Tvorba propagačních materiálů v rámci regionu.
- Alokace: 11,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %), (Regionální operační program Severovýchod 2007 - 2013, 2011).

Příloha E – Dotační možnosti obcí z ROP Severozápad

2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti

- Podporované aktivity: Projekty a jejich dokumentace, vypracování místního akčního plánu. Tvorba informačních a komunikačních materiálů a médií pro místní občany i vnější svět, webové stránky, tištěné média, informační tabule s cílem informovat občany a zvýšit zájem o místní rozvoj.
- Alokace: 8,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury

- Podporované aktivity: Stavební revitalizace obcí a veřejných prostranství, zchátralých objektů a brownfields. Výstavba a modernizace objektů využívána k pro kulturní a komunitní život. Rekonstrukce a výstavba chodníků, pásů pro cyklisty včetně značení, úpravy pro tělesně postižené, veřejného osvětlení a revitalizace zeleně a dětských hřišť. Výstavba a rekonstrukce inženýrských sítí, vzdělávacích institucí, zdravotnických zařízení a veřejných sportovišť.
- Alokace: 45,8 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu

- Podporované aktivity: Příprava projektů na řešení dopravní obslužnosti v regionu. Realizace integrovaných projektů rozvoje a dopravní obslužnosti. Rekonstrukce a výstavba dopravních terminálů, rozvoje tratí MHD, budování parkovišť. Budování lokálních cyklostezek s napojením na páteřní síť.
- Alokace: 107,9 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %), (Regionální operační program Severozápad 2007 - 2013, 2011).

Příloha F – Dotační možnosti obcí z ROP Střední Čechy

1.1 Regionální dopravní infrastruktura

- Podporované aktivity: Modernizace silnic II. a III. tříd a místních komunikací s cílem napojit rozvojové průmyslové areály na regionální silniční síť.
- Alokace: 174,4 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

1.2 Udržitelné formy veřejné dopravy

- Podporované aktivity: Podpora veřejné dopravy rekonstrukcí a výstavbou zastávek a posílení ekologické dopravy ve formě nákupu ekologických autobusů a podpory cyklistické dopravy.
- Alokace: 116,3 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu

- Podporované aktivity: Podpora turistiky zaměřené na sportovní aktivity a kulturně poznávacího charakteru. Vytvoření informačního systému a ubytování spojené se sportovně zaměřenými aktivitami.
- Alokace: 60,4 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.3 Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje

- Podporované aktivity: Tvorba marketingových a propagačních materiálů, pořádání konferencí a seminářů, realizace pravidelných sportovních a kulturních akcí.
- Alokace: 10,1 mil. EUR

- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.3 Rozvoj venkova

- Podporované aktivity: Revitalizace veřejných částí obcí a měst a zvýšení dostupnosti služeb ve vzdělávání. Rekonstrukce škol, zdravotnických zařízení, sociálních zařízení a modernizace a výstavba objektů spojená s volnočasovými aktivitami.
- Alokace: 44,7 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %), (Regionální operační program Střední Čechy 2007 - 2013, 2011).

Příloha G – Dotační možnosti obcí z ROP Střední Morava

1.1 Regionální dopravní infrastruktury

- Podporované aktivity: Modernizace a výstavba silničních úseků II. a III. třídy ve vazbě na dostupnost center, napojení hlavních silničních tahů, napojení místních a účelových komunikací.
- Alokace: 143,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

1.2 Veřejná doprava

- Podporované aktivity: Výstavba a modernizace přestupních terminálů integrované veřejné dopravy. Nákup ekologických dopravních prostředků.
- Alokace: 91,6 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

1.3 Bezmotorová doprava

- Podporované aktivity: Výstavba regionálně významných cyklistických stezek pro zvýšení bezpečnosti dopravy na regionálních silnicích.
- Alokace: 20,4 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

2.3 Rozvoj venkova

- Podporované aktivity: Rekonstrukce a výstavba komunikací, sanace ekologicky postižených objektů a oblastí. Revitalizace veřejných prostranství, modernizace škol, sociálních zařízení, objekty pro volnočasové aktivity, objekty sloužící ke kulturnímu využití. Podpora handicapovaných lidí z hlediska dostupnosti služeb.
- Alokace: 77,7 mil. EUR

- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.1 Cestovní ruch

- Podporované aktivity: Realizace integrovaných plánů rozvoje území. Rozvoj a revitalizace infrastruktury kulturně-poznávací oblasti cestovního ruchu, obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch. Revitalizace kulturních památek, technických památek a kulturních zajímavostí regionu využitelných pro cestovní ruch.
- Alokace: 27,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %).

3.2 Veřejná infrastruktura a služby

- Podporované aktivity: Realizace a koordinace integrovaných projektů. Rozvoj a revitalizace infrastruktury kulturně-poznávací oblasti cestovního ruchu, obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch. Revitalizace kulturních památek, technických památek a kulturních zajímavostí regionu využitelných pro cestovní ruch.
- Alokace: 27,1 mil. EUR
- Výše podpory: Do 92,5 % způsobilých výdajů (EU 85 %, státní rozpočet ČR 7,5 %). (Regionální operační program Střední Morava 2007 - 2013, 2011).